

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 1/99

PROGRAMACIÓ DOCENT

DEPARTAMENT DE FOL - SUBDEPARTAMENT D'ECONOMIA

JOSÉ JAIME FÁBREGUES VINENT - ECONOMIA 4t ESO
XXXXXX INICIACIÓ A L'ACTIVITAT EMPRENEDORA I EMPRESARIAL 4t ESO
CLAUDIO TERRÉS ECONOMÍA 1r BTX
CLAUDIO TERRÉS ECONOMÍA DE L'EMPRESA 2n BTX
XXXXX FONAMENTS D'ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ 2n BTX

CURS 2019-2020

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 2/99

1. INTRODUCCIÓ

El Reglament orgànic dels Instituts d'Educació Secundària (ROI), en el capítol dedicat a l'autonomia pedagògica dels centres, estableix que sota la coordinació del seu cap els Departaments tenen la funció d'elaborar o revisar les programacions docents dels ensenyaments corresponents a les àrees i/o matèries que tenen assignades.

A principi de curs i d'acord amb les Instruccions anuals de funcionament dels centres docents públics el Departament ha elaborat i/o revisat aquest document, essent el resultat de la nostra reflexió el què es presenta tot seguit.

En aquest document es concreten els currículums de l'educació secundària obligatòria (ESO) i del Batxillerat vigents, per a cadascun dels cursos que formen aquestes etapes, considerant les línies bàsiques recollides en el Projecte Educatiu de Centre i els criteris determinats per la Comissió de Coordinació Pedagògica.

Recordem que el currículum és el conjunt de competències clau, objectius, continguts, mètodes pedagògics, estàndards d'aprenentatge i criteris d'avaluació de la matèria per a cada curs.

En l'elaboració d'aquesta programació s'ha de tenir en compte les característiques de l'alumnat i de l'entorn del centre.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 3/99

ECONOMIA 4t d' ESO:

INTRODUCCIÓ

L'economia és present en tots els aspectes de la nostra vida quotidiana. Qualsevol persona necessita conèixer les regles bàsiques que expliquen els esdeveniments econòmics i el llenguatge específic que utilitzen els economistes i els mitjans de comunicació per analitzar els fets.

L'estudi de l'economia ajuda a percebre i conèixer el món que ens envolta i possibilita analitzar les relacions humanes des d'aspectes microeconòmics i macroeconòmics, així com aprofundir-hi, tenint en compte variables de l'entorn i, més concretament, les que afecten les Illes Balears. També facilita la comprensió de conceptes emprats de forma habitual en l'economia i en el món empresarial, potencia habilitats de raonament, abstracció i interrelació, i proporciona eines per examinar de forma crítica la societat que ens envolta. Tot això justifica la presència d'una assignatura com l'economia en l'educació secundària obligatòria.

La societat cerca el benestar material i el progrés dels seus membres. L'enfocament econòmic suposa explicar la realitat des d'una perspectiva diferent, principalment a partir dels interessos i les necessitats que les persones manifestem a cada moment. Les persones ens veiem abocades a establir prioritats entre les nostres necessitats i a decidir quines satisfarem amb els recursos limitats de què disposem.

L'estudi de l'economia proporciona, juntament amb la formació tècnica, una sèrie de competències per fer feina en equip i habilitats de comunicació, iniciativa i lideratge. També estimula l'esperit emprenedor.

Cal destacar que en aquesta assignatura es tracten continguts essencials perquè, una vegada finalitzats els estudis de l'educació secundària obligatòria, els alumnes siguin mínimament competents en una de les activitats més comunes que duen a terme els agents econòmics: relacionar-se amb els intermediaris financers.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 4/99

2. ELEMENTS CURRICULARS COMUNS A TOTA L'ETAPA DE L'ESO

Orientacions metodològiques

Des d'una perspectiva metodològica, l'economia ha de contribuir a assolir les capacitats previstes per a l'educació secundària obligatòria.

La metodologia utilitzada per desenvolupar els continguts ha de considerar el context temporal, geogràfic i social en què es troba l'alumne, ha de fer referències constants a la realitat de les Illes Balears i ha de permetre fer una anàlisi crítica de la realitat.

La matèria ha de proporcionar oportunitats de millorar la capacitat d'emprar les tecnologies de la informació i la comunicació, tant en les aplicacions més generals com en les més vinculades a l'assignatura.

Les orientacions metodològiques per assolir els objectius didàctics han d'incloure el foment d'un paper actiu dels alumnes a l'aula que els permeti observar, reflexionar i investigar mitjançant diferents recursos, com els llibres de text, notícies econòmiques, vídeos, visites a empreses, debats, etc.

S'ha d'intentar cercar un desenvolupament integral dels alumnes i conjugar l'adquisició de coneixements propis de la matèria en qüestió amb el desenvolupament d'habilitats, actituds i valors (competències). Algunes de les metodologies per aconseguir-ho són l'aprenentatge cooperatiu i l'aprenentatge basat en problemes. Aquest darrer mètode s'orienta a resoldre problemes de la vida real seleccionats o dissenyats per tal d'aconseguir l'aprenentatge de certs objectius.

3. CONTRIBUCIÓ DE LA MATÈRIA A L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES CLAU

Les competències clau són les que totes les persones necessiten per a la seva realització i el seu desenvolupament personals, així com per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació. En aquest sentit, l'estudi de l'economia afavoreix l'assoliment de molts dels aspectes d'aquestes competències.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 5/99

1) Comunicació lingüística.

Les contribucions que l'estudi de l'economia pot fer a la competència en comunicació lingüística van més enllà de la utilització del llenguatge com a vehicle de comunicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge. El que es pretén, a més, és facilitar que s'assoleixin habilitats per saber donar explicacions i fer raonaments i valoracions crítiques de diversos problemes econòmics i empresarials, així com conèixer el vocabulari bàsic necessari, que hauria de passar a formar part del llenguatge habitual dels alumnes i del procés d'ensenyament-aprenentatge de la matèria.

2) Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

Referent a la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia, la contribució és rellevant. Inclou, entre altres aspectes, l'anàlisi i la representació gràfica del cost d'oportunitat i de la frontera de possibilitats de producció, la capacitat de valorar i interpretar dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès, la inflació i la desocupació, així com la destresa per elaborar i fer el seguiment d'un pressupost o pla financer personalitzat i per diferenciar entre ingressos i costos generals d'una empresa, per identificar-ne el benefici o la pèrdua, i per aplicar raonaments matemàtics a la interpretació dels resultats.

3) Competència digital.

Alguns aspectes metodològics basats en petites recerques, feines en grup i feines de tipus cooperatiu permeten als alumnes emprar les noves tecnologies en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge, amb la qual cosa es contribueix a la competència digital dels alumnes. Així mateix, s'han d'emprar eines informàtiques per preparar i desenvolupar un pressupost o pla financer personalitzat i per emprar i analitzar gràfics per poder comparar la realitat amb les previsions.

4) Aprendre a aprendre.

La competència d'aprendre a aprendre s'adquireix mitjançant el desenvolupament d'estratègies en la resolució de problemes pràctics. L'estudi de l'economia implica la curiositat per formular preguntes i l'habilitat per identificar i gestionar la diversitat de respostes possibles utilitzant diverses estratègies i metodologies que permetin afrontar la presa de decisions de manera racional i crítica. A més, el caràcter canviant del món econòmic exigeix habilitats per obtenir informació i per transformar-la en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 6/99

coneixements previs i amb la pròpia experiència personal, la qual cosa implica saber aplicar els nous coneixements i les noves capacitats a situacions similars i contextos diversos.

5) Competències socials i cíviques.

La matèria d'economia contribueix a les competències socials i cíviques mitjançant l'aplicació de raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics que provenen de les relacions econòmiques de l'entorn. El coneixement i la descripció dels efectes de la desigualtat de la renda i els instruments per redistribuir-la, els efectes socials i mediambientals de les empreses, la importància de l'estalvi i la inversió, les causes de la desocupació i la repercussió econòmica que té, així com el coneixement del procés de cooperació i integració econòmica produït a la Unió Europea i el funcionament del Banc Central Europeu, han de permetre als alumnes assolir les habilitats, les actituds i els valors implícits en aquesta competència.

6) Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

Probablement una de les competències més rellevants per a la matèria és la de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aquesta competència és present en els àmbits personal, social, escolar i laboral en els quals es relacionen les persones, i els permet desenvolupar les seves activitats i aprofitar noves oportunitats. Constitueix igualment el fonament d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics que hi estan relacionats. Entre els coneixements que s'assoleixen de la competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, s'hi inclou la capacitat de reconèixer les oportunitats existents per a les activitats personals, professionals i comercials. També s'hi inclouen aspectes de més gran amplitud que proporcionen el context en el qual les persones viuen i treballen, com la comprensió de les línies generals que regeixen el funcionament de les societats i les organitzacions sindicals i empresarials, així com les econòmiques i financeres, l'organització i els processos empresarials, i el disseny i la implementació d'un pla financer.

7) Consciència i expressions culturals.

L'estudi de l'economia contribueix a la competència de consciència i expressions culturals des de la consideració del coneixement com la manera que té la societat de produir, intercanviar i créixer econòmicament com a contribució al desenvolupament cultural. Les diferents maneres d'organitzar l'economia al llarg de la història han contribuït al patrimoni cultural de la humanitat. Les diferents fases històriques s'han correspost amb situacions i sistemes econòmics diferents i amb diferents maneres de resoldre els problemes econòmics fonamentals de satisfacció de les

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 7/99

necessitats i de desenvolupament.

4. ADEQUACIÓ I SEQÜÈNCIA DELS OBJECTIUS PER CURSOS

En funció de les característiques de l'alumnat i dels recursos disponibles, per cada matèria responsabilitat del Departament i per a cada curs cal enumerar, concretar i contextualitzar els objectius.

Objectius específics

1. Comprendre els conceptes bàsics de l'economia. Analitzar l'efecte de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans i prendre consciència de l'existència de diferents models econòmics.
2. Descriure els diferents tipus d'empreses i analitzar el teixit empresarial de les Illes Balears d'acord amb aquesta classificació. Identificar i analitzar els aspectes més importants del funcionament de les empreses en una economia de mercat.
3. Ser capaços de gestionar la seva economia personal mitjançant l'elaboració d'un pressupost i l'anàlisi del grau de compliment d'aquest. Valorar la rellevància de l'estalvi i comprendre la necessitat de planificar aspectes financers al llarg de la vida.
4. Reconèixer el funcionament bàsic del sistema financer i conèixer les característiques bàsiques de les principals operacions bancàries.
5. Valorar positivament l'anàlisi de la realitat econòmica mitjançant l'estudi de les principals macromagnituds i comprendre'n el funcionament. Per aconseguir-ho, cal interpretar dades i gràfics relacionats amb les macromagnituds i tenir una opinió sobre els resultats.
6. Conèixer i valorar els efectes per a la societat de la desigualtat de la renda i el paper de l'Estat en la redistribució d'aquesta.
7. Comprendre els avantatges i els inconvenients que la globalització econòmica i el procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea han provocat en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.
8. Reflexionar sobre la necessitat d'una economia sostenible. Analitzar i valorar críticament les repercussions del creixement econòmic sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 8/99

5. SELECCIÓ I SEQÜÈNCIA DELS CONTINGUTS PER CURSOS

En aquest apartat es fa la selecció i distribució temporal dels continguts bàsics i dels continguts d'ampliació de cada matèria de l'ESO al llarg de cada curs.

1r TRIMESTRE:

BLOC 1. IDEES ECONÒMIQUES BÀSIQUES
Continguts
L'economia i l'impacte que té en la vida dels ciutadans. L'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. El cost d'oportunitat. Com s'estudia en economia. Un apropament als models econòmics. Relacions econòmiques bàsiques i representació.

BLOC 2. ECONOMIA I EMPRESA
Continguts
L'empresa i l'empresari. Tipus d'empresa. Criteris de classificació, forma jurídica, funcions i objectius. Classificació, segons el tipus, de les empreses de les Illes Balears. Procés productiu i factors productius. Fonts de finançament de les empreses. Ingressos, costos i beneficis. Obligacions fiscals de les empreses.

2n TRIMESTRE:

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 9/99

BLOC 3. ECONOMIA PERSONAL

Continguts

Ingressos i despeses. Identificació i control.
 Gestió del pressupost. Objectius i prioritats.
 Estalvi i endeutament.
 Risc i diversificació.
 Planificació del futur. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida.
 Els doblers. Relacions bancàries. El primer compte bancari. Informació. Targetes de dèbit i crèdit.
 Implicacions dels contractes financers. Drets i responsabilitats dels consumidors en el mercat financer.

BLOC 4. ECONOMIA I INGRESSOS I DESPESES DE L'ESTAT

Continguts

Els ingressos i les despeses de l'Estat.
 El deute públic i el dèficit públic.
 Desigualtats econòmiques i distribució de la renda.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 10/99

BLOC 5. ECONOMIA I TIPUS D'INTERÈS, INFLACIÓ I DESOCUPACIÓ

Continguts

El tipus d'interès.
La inflació.
Conseqüències dels canvis en els tipus d'interès i inflació.
La desocupació i les polítiques contra la desocupació.

BLOC 6. ECONOMIA INTERNACIONAL

Continguts

La globalització econòmica.
El comerç internacional.
El mercat comú europeu i la unió econòmica i monetària europea.
La consideració econòmica del medi ambient: la sostenibilitat.

6. METODOLOGIA

a) Criteris per al disseny de les activitats a cada curs amb atenció a les competències clau i als diferents nivells d'aprenentatge (activitats bàsiques, d'ampliació i de reforç)

Realització d'una prova inicial/oral al principi de curs per explorar els coneixements previs.

- Començament de cada unitat didàctica proposant problemes que justifiquin la necessitat d'assolir els continguts de la unitat. Aprenentatge significatiu.
- Adaptació a les característiques de l'alumnat.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 11/99

- Proposar situacions de la vida quotidiana de l'alumnat que es poden relacionar amb la matèria donada.
- Tractar la diversitat de l'alumnat mitjançant la realització d'exercicis amb diferent grau de dificultat. – Fomentar l'aprenentatge autònom.
- Resolució d'exercicis i problemes dins l'aula per avaluar l'assimilació dels continguts.
- Facilitar la cooperació entre els alumnes. Un alumne avantatjat pot explicar un concepte o procediment a un alumne amb dificultats. Els dos hi guanyen: l'avantatjat consolida els seus coneixements i l'altre els revisa.
- Proves d'estudi o d'atenció.

b) Criteris per a l'organització del temps i dels espais. Formes d'organització de l'aula

Resolució d'exercicis i problemes dins l'aula, individualment i per grups.

c) Materials i recursos didàctics

Llibre Economía de 4t d'ESO de Mc Graw Hill. Diverses pàgines web, lectura de premsa econòmica mitjançant internet, pissarra digital...

d) El tractament de la lectura

Es treballarà l'expressió oral per mitjà de l'exposició oral d'activitats preparades individualment i/o en grup. Es faran llegir textos destacats de cada tema així com a diversos articles i capítols de llibres. La lectura comprensiva és clau a l'hora de treballar diversos conceptes.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 12/99

e) Utilització de les Tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)

Ordinadors i pissarra digital.

f) Contribució de la matèria a l'educació en valors

Es fomentarà el respecte entre companys, el respecte a un mateix, el compliment d'unes normes de convivència a l'aula, cuidar els recursos i materials de l'aula, fer un us sostenible, ecològic i cívic dels elements de l'aula, la necessitat d'un consum responsable...

g) La prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia

Es reflexionarà assíduament sobre aquests temes per tal de prevenir qualsevol de les actituds esmentades.

h) Els elements transversals tractats.

Els elements transversals, que no són matèries afegides, sinó un conjunt de coneixements, hàbits, valors, etc., han d'entrar a formar part del desenvolupament de totes i cadascuna de les matèries bàsiques en què s'organitza el currículum.

L'educació té per finalitat capacitar els individus perquè es desenvolupin en el seu medi de forma autònoma i per això contribueix a desenvolupar en els alumnes / as aquelles capacitats que els proporcionaran es ciutadans plens. Però hi ha qüestions transcendents que no s'aborden de forma exclusivament acadèmica com la feina del desenvolupament i construcció personal. Ens trobem amb la necessitat d'educar els alumnes / as en valors i ajudar-los a aprendre a viure, adoptant una forma de vida que sigui possible sostenir, per crear ciutadans lliures, autònoms i amb principis per enfrontar-se de manera crítica en la societat que els acull. Aquesta societat demana que no només es transmetin coneixements, sinó que les escoles formin a persones que siguin capaces de viure i conèixer en el respecte, la llibertat i els principis democràtics.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 13/99

Els temes transversals són continguts bàsicament actitudinals que influiran en el comportament conductual del nostre alumnat. Són valors importants tant per al desenvolupament integral i personal del nostre alumnat, com per al desenvolupament d'una societat més lliure, democràtica, respectuosa amb el medi i tolerant.

i) Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

Es realitzaran seguiments de la programació cada trimestre a la reunió del departament. Això permetrà analitzar si s'està treballant d'acord amb el programat i quines són les causes de les possibles modificacions.

A més a més, a les reunions de departament es parlarà sobre les classes, compartint recursos, idees, etc.

Els delegats fan una reflexió a l'equip docent sobre el funcionament del grup. També es prendrà nota si hi ha mencions a la nostra matèria.

Es pot recollir en qualsevol moment del curs, si es troba necessari, oralment o per escrit, l'opinió de l'alumnat sobre diferents aspectes del desenvolupament de les classes.

7. AVALUACIÓ

a) Procediments i activitats d'avaluació

- Un examen escrit cada dos temes
- Proves d'atenció i estudi.
- Actitud, participació i interès durant les classes.
- Realització de les feines dins l'aula i a casa.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 14/99

- Treballs monogràfics.

b) Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació i dels estàndards d'aprenentatge avaluable

Bloc 1. Idees econòmiques bàsiques Unitat 1. Economia, la ciència útil

Crit. EC. 1.1. Explicar l'Economia com a ciència social valorant l'impacte permanent de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans.

Est. EC. 1.1.1. Reconeix l'escassetat de recursos i la necessitat de triar i prendre decisions com les claus dels problemes bàsics de tota economia i comprèn que tota elecció suposa renunciar a altres alternatives i que tota decisió té conseqüències.

Est. EC. 1.1.2. Diferència formes diverses d'abordar i resoldre problemes econòmics i identifica els seus avantatges i inconvenients, així com les seves limitacions.

Crit. EC. 1.2. Conèixer i familiaritzar-se amb la terminologia econòmica bàsica i amb l'ús dels models econòmics.

Est. EC. 1.2.1. Comprèn i utilitza correctament diferents termes de l'àrea de l'Economia.

Est. EC. 1.2.2. Diferència entre Economia positiva i Economia normativa.

Crit. EC. 1.3. Prendre consciència dels principis bàsics de l'Economia a aplicar en les relacions econòmiques bàsiques amb els condicionants de recursos i necessitats.

Est. EC. 1.3.2. Aplica raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics provinents de les relacions econòmiques del teu entorn.

Unitat 2. Producció i creixement

Crit. EC.2.2. Analitzar les característiques principals del procés productiu.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 15/99

Est. EC.2.2.1. Indica els diferents tipus de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia.

Est. EC.2.2.2. Identifica els diferents sectors econòmics, així com els seus reptes i oportunitats. 6%

Crit. EC.1.2. Conèixer i familiaritzar-se amb la terminologia econòmica bàsica i amb l'ús dels models econòmics.

Est. EC. 1.2.1. Comprèn i utilitza correctament diferents termes de l'àrea de l'Economia

Est. EC.1.2.3. Representa i analitza gràficament el cost d'oportunitat mitjançant la Frontera de Possibilitats de Producció

Crit. EC. 1.3. Prendre consciència dels principis bàsics de l'Economia a aplicar en les relacions econòmiques bàsiques amb els condicionants de recursos i necessitats.

Est. EC. 1.3.2. Aplica raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics provinents de les relacions econòmiques del teu entorn

Bloc 2. Economia i empresa Unitat 3. Mercats i empresa

Crit. EC.1.3. Prendre consciència dels principis bàsics de l'Economia a aplicar en les relacions econòmiques bàsiques i amb els condicionants de recursos i necessitats.

Est. EC.1.3.1. Representa les relacions que s'estableixen entre les economies domèstiques i les empreses.

Crit. EC.2.2. Analitzar les característiques principals del procés productiu. Est. EC.2.2.1. Indica els diferents tipus de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia.

Crit. EC.2.4. Determinar per a un cas senzill l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa, calculant el seu benefici.

Est. EC.2.4.1. Diferencia els ingressos i costos generals d'una empresa i identifica el seu benefici o pèrdua, aplicant raonaments matemàtics per a la interpretació de resultats

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 16/99

Unitat 4. L'empresa en el seu context

Crit. EC.2.1. Descriure els diferents tipus d'empreses i formes jurídiques de les empreses relacionant amb cadascuna d'elles les seves exigències de capital i les responsabilitats legals dels seus propietaris i gestors així com les interrelacions de les empreses el seu entorn immediat. Est. EC.2.1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències requerides de capital per a la seva constitució i responsabilitats legals per a cada tipus.

Est. EC.2.1.2. Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas en funció de les característiques concretes aplicant el raonament sobre classificació de les empreses.

Est. EC.2.1.3. Identifica els diferents tipus d'empreses i empresaris que actuen en el seu entorn així com la forma d'interrelacionar amb el seu àmbit més proper i els efectes socials i mediambientals, positius i negatius, que s'observen.

Crit. EC.2.3. Identificar les fonts de finançament de les empreses. Est. EC.2.3.1. Explica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses diferenciant el finançament externa i interna, a curt i a llarg termini, així com el cost de cadascuna i les implicacions en la marxa de l'empresa.

Crit. EC.2.5. Diferenciar els impostos que afecten les empreses i la importància del compliment de les obligacions fiscals. Est. EC.2.5.1. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat assenyalar el funcionament bàsic dels impostos i les principals diferències entre ells.

Est. EC.2.5.2. Valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.

Bloc 3. Economia personal Unitat 5. Planificació financera

Crit. EC.3.1. Realitzar un pressupost personal distingint entre els diferents tipus d'ingressos i despeses, controlar el seu grau de compliment i les possibles necessitats d'adaptació. Est. EC.3.1.1. Elabora i realitza un seguiment a un pressupost o pla financer personalitzat, identificant cada un dels ingressos i despeses.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 17/99

Est. EC.3.1.2. Utilitza eines informàtiques en la preparació i desenvolupament d'un pressupost o pla financer personalitzat.

Est. EC.3.1.3. Gestiona gràfics d'anàlisi que li permeten comparar una realitat personalitzada amb les previsions establertes.

Crit. EC.3.2. Decidir amb racionalitat davant les alternatives econòmiques de la vida personal relacionant aquestes amb el benestar propi i social. Est. EC.3.2.1. Comprèn les necessitats de planificació i de maneig dels assumptes financers al llarg de la vida. L'esmentada planificació es vincula a la previsió realitzada en cadascuna de les etapes d'acord amb les decisions preses i la marxa de l'activitat econòmica nacional.

Crit. EC.3.3. Expressar una actitud positiva cap a l'estalvi i gestionar l'estalvi com a mitjà per assolir diferents objectius.

Est. EC.3.3.1. Coneix i explica la rellevància de l'estalvi i del control de la despesa.

Unitat 6. Salut financera

Crit. EC.3.2. Decidir amb racionalitat davant les alternatives econòmiques de la vida personal relacionant aquestes amb el benestar propi i social.

Est EC.3.2.1. Comprèn les necessitats de planificació i de maneig dels assumptes financers al llarg de la vida. L'esmentada planificació es vincula a la previsió realitzada en cadascuna de les etapes d'acord amb les decisions preses i la marxa de l'activitat econòmica nacional.

Crit. EC.3.3. Expressar una actitud positiva cap a l'estalvi i gestionar l'estalvi com a mitjà per assolir diferents objectius. Est EC.3.3.1. Coneix i explica la rellevància de l'estalvi i del control de la despesa.

Est EC.3.3.2. Analitza els avantatges i inconvenients de l'endeutament valorant el risc i seleccionant la decisió més adequada per a cada moment.

Crit. EC.3.5. Conèixer el concepte d'assegurança i la seva finalitat. Est EC.3.5.1 Identifica i diferencia els diferents tipus d'assegurances segons els riscos o situacions adverses en les diferents etapes de la vida

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 18/99

Unitat 7. Els diners i les seves formes

Crit. EC.3.4. Reconèixer el funcionament bàsic dels diners i diferenciar els diferents tipus de comptes bancaris i de targetes emeses com a mitjans de pagament valorant l'oportunitat del seu ús amb garanties i responsabilitat. Est. EC.3.4.1. Comprèn els termes fonamentals i descriu el funcionament en l'operativa amb els comptes bancaris.

Est. EC.3.4.2. Valora i comprova la necessitat de llegir detingudament els documents que presenten els bancs, així com la importància de la seguretat quan la relació es produeix per internet.

Est. EC.3.4.3. Reconeix el fet que es poden negociar les condicions que presenten les entitats financeres i analitza el procediment de reclamació davant les mateixes.

Est. EC.3.4.4. Identifica i explica les diferents modalitats de targetes que existeixen, així com l'essencial de la seguretat quan s'opera amb targetes.

Bloc 5. Economia i tipus d'interès, inflació i atur Unitat 8. Producció i preus

Crit. EC.5.1. Diferenciar les magnituds de tipus d'interès, inflació i atur, així com analitzar les relacions existents entre elles. Est. EC.5.1.1. Descriu les causes de la inflació i valora les seves principals repercussions econòmiques i socials.

Est. EC.5.1.2. Explica el funcionament dels tipus d'interès i les conseqüències de la seva variació per a la marxa de l'Economia.

Crit. EC.5.2. Interpretar dades i gràfics vinculats amb els conceptes de tipus d'interès, inflació i atur. Est. EC.5.2.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès, inflació i atur.

Bloc 5. Economia i tipus d'interès, inflació i atur Unitat 9. El mercat de treball

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 19/99

Crit. EC5.3. Valorar diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la desocupació. Est. EC.5.3.1. Descriu les causes de la desocupació i valora les seves principals repercussions econòmiques i socials.

Est. EC.5.3.2. Analitza les dades d'atur a Espanya i les polítiques contra la desocupació.

Est. EC.5.3.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i tendències d'ocupació.

Bloc 4 Economia i ingressos i despeses de l'estat Unitat 10. Els comptes de l'Estat

Crit. EC.4.1. Reconèixer i analitzar la procedència de les principals fonts d'ingressos i despeses de l'Estat així com interpretar gràfics on es mostri la distribució.

Est. EC.4.1.1. Identifica les vies d'on procedeixen els ingressos de l'Estat així com les principals àrees de les despeses de l'Estat i comenta les seves relacions.

Est. EC.4.1.2. Analitza i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els ingressos i despeses de l'Estat.

Est. EC.4.1.3. Distingeix en els diferents cicles econòmics el comportament dels ingressos i despeses públiques així com els efectes que es poden produir al llarg del temps.

Crit. EC.4.2. Diferenciar i explicar els conceptes de deute públic i dèficit públic. Est. EC.4.2.1. Comprèn i expressa les diferències entre els conceptes de deute públic i dèficit públic, així com la relació que es produeix entre ells.

Crit. EC.4.3. Determinar l'impacte per a la societat de la desigualtat de la renda i estudiar les eines de redistribució de la renda.

Est. EC.4.3.1. Coneix i descriu els efectes de la desigualtat de la renda i els instruments de redistribució de la mateixa.

Bloc 6 Economia internacional Unitat 11. El comerç internacional i la Unió Europea

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 20/99

Crit. EC.6.1. Valorar l'impacte de la globalització econòmica, del comerç internacional i dels processos d'integració econòmica en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient. Est. EC.6.1.1. Valora el grau d'interconnexió de les diferents Economies de tots els països del món i aplica la perspectiva global per emetre judicis crítics.

Est. EC.6.1.2. Explica les raons que justifiquen i influeixen en l'intercanvi econòmic entre països.

Est. EC.6.1.4. Coneix i enumera avantatges i inconvenients del procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea.

Unitat 12. La globalització i els desequilibris de l'economia mundial

Crit. EC.6.1. Valorar l'impacte de la globalització econòmica, del comerç internacional i dels processos d'integració econòmica en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.

Est. EC.6.1.3. Analitza esdeveniments econòmics contemporanis en el context de la globalització i el comerç internacional.

Est. EC.6.1.5. Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la seva relació amb l'impacte econòmic internacional analitzant les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.

c) **Criteris de qualificació**

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ – PROMOCIÓ - RECUPERACIÓ

En tots els treballs, activitats i exàmens en què intervingui l'alumnat hauran d'utilitzar una correcta expressió escrita i/o oral, no cometre faltes d'ortografia, fer un ús adequat del vocabulari econòmic i empresarial i realitzar una acurada presentació (ordre, claredat i netedat).

Els treballs amb faltes d'ortografia s'hauran de rectificar i tornar a enviar sense faltes. Les proves escrites amb faltes d'ortografia es puntuarà 0,1 punts menys per falta d'ortografia amb un màxim de 1 punt, sense que açò pugui suposar en cap cas suspendre la matèria. L'alumnat tindrà dret

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 21/99

a fer una recuperació de faltes d'ortografia després de cada prova escrita per tornar a sumar les dècimes restades per les faltes ortogràfiques. D'aquesta manera es vol fomentar que l'alumnat es fixi més en les faltes més habituals que coment i les vagi corregint.

Els exàmens es puntuaran de 0 a 10 punts i se'n faran dos per trimestre.

A nivell de participació i actitud es valoraran els treballs proposats a classe/casa i es comentaran, corregiran les activitats i es valoraran les seves exposicions i conclusions.

A l'hora de donar una única nota, en cada avaluació trimestral, se seguirà el següent procediment:

Es calcularà la mitjana aritmètica de totes les proves escrites realitzades des de l'inici de curs per tenir una avaluació contínua tenint en compte les faltes d'ortografia en cada prova tal i com s'ha explicat més amunt.

Després de cada trimestre es farà una recuperació d'aquelles proves escrites que suposin per a l'alumnat tenir suspesa per davall de 5 punts la mitjana acumulada continua fins a aquell moment.

Si un alumne no ha vingut a classe el dia de l'examen, sempre que ho justifiqui adequadament al professor, podrà i haurà de realitzar-lo un altre dia. En cas contrari, si no ho justifica adequadament o no el fa, el no presentat a l'examen equivaldrà a zero punts.

Aquesta nota trimestral serà modificada en +1,5 o -1,5 punts en funció de l'actitud demostrada a classe de forma continuada des de l'inici de curs en la realització de treballs, activitats, interès per la matèria, hàbit de feina, puntualitat en el lliurament, participació a classe, etc. En quant a l'actitud seran claus 3 aspectes:

- Respecte al professor i a les seves instruccions facilitant el seu ensenyament a classe.
- Respecte amb la resta de l'alumnat de classe i cooperació intentant ajudar-se mútuament a aprendre els continguts lectius.
- Respectar, cuidar i fer un ús racional, educat, prudent, ecològic i sostenible de tots els recursos materials i immaterials disponibles en l'aula.

A tal efecte, l'alumnat tindrà accés via googledrive als resultats de les notes d'actitud a meitat de trimestre per ser conscients de la seva evolució i detectar en quins aspectes han de millorar. No s'acceptarà que actuïn negativament en cap dels 3 aspectes actitudinals anteriors puntuant -1,5 l'incompliment de qualsevol d'ells. Al contrari, poden arribar a puntuar cada trimestre fins a +1,5 en cas de actuar positivament en tots els tres. I puntuacions positives intermedies sempre i quan no actuïn negativament en cap dels 3 ítems d'actitud.

Es considerarà que l'alumne ha assolit els objectius de la matèria si obté a cada avaluació una nota igual o superior a 5 punts. Per determinar la

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 22/99

nota final de juny es calcularà la mitjana aritmètica de les proves escrites de tot el curs i se li aplicarà +1,5 fins a -1,5 de nota global anual d'actitud.

En cap cas la nota trimestral i anual pot ser major a 10 punts ni menor a 0 punts com a resultats d'aplicar el +1,5 o -1,5 punts d'actitud i participació.

Els alumnes que hagin obtingut en l'avaluació final de juny una nota inferior a 5 punts, hauran d'examinar-se en el mes de setembre d'aquelles unitats didàctiques amb nota menor a 5 punts d'aquells trimestres suspesos.

L'alumnat opcionalment podrà realitzar un treball sobre un tema econòmic consensuat amb el professor (per exemple sobre l'economia de les Illes Balears, hiperinflació, paradisos fiscals, petroli, etc). Ho exposarà a la resta de companys. El professor ho valorarà de 0 a 1. Aquesta nota s'afegirà a la nota final de juny.

Altres qüestions

- En els exàmens: Quan s'hagin de fer operacions matemàtiques, els alumnes utilitzaran calculadora no programable.
- Quan s'utilitzin els ordinadors: el professor indicarà a l'alumnat les pàgines a visitar, quan un alumne estigui a una pàgina de Internet no indicada pel professor, se li descomptarà un punt a l'avaluació. Així mateix també es descomptarà un punt a l'avaluació quan l'alumnat utilitzi qualsevol dispositiu mòbil (telèfon...) sense permís del professor. En cas que s'utilitzi a una prova escrita la nota serà automàticament de zero. En cas de detectar-se a un alumne copiant, el seu examen serà automàticament de zero.

d) Activitats de reforç i mecanismes de recuperació per a alumnes amb matèries pendents de cursos anteriors

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 23/99

No hi ha, ja que és el primer curs que fan economia.

e) **Activitats de reforç i mecanismes de recuperació per a alumnes repetidors**

Hi haurà recuperacions al final de cada trimestre. A part es tractarà cada cas particular en les reunions de departament.

8. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I CRITERIS PER A L'ELABORACIÓ D'ADAPTACIONS DEL CURRÍCULUM (ACI)

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Es combinaran períodes d'atenció a les explicacions del professor amb la realització d'exercicis i activitats de manera autònoma.

La gran varietat d'activitats, exercicis i problemes i els seus diferents nivells de dificultat permet atendre la diversitat. S'assignarà menor quantitat d'activitats o exercicis més senzills a l'alumnat de ritme més lent, ... Es procurarà tenir especial atenció amb l'alumnat més àgil, per a que puguin avançar a bon ritme. Es farà un reforç o adaptació curricular quan sigui necessari.

CRITERIS PER A L'ELABORACIÓ DE LES ADAPTACIONS CURRICULARS.

Es realitzaran amb l'assessorament de l'equip de suport, partint del nivell de coneixements previs i de la tipologia de dificultat que presenti l'alumne. La consigna de l'equip de suport és que sigui un Reforç en cas de desfasament curricular d'un o dos cursos. En cas de major desfasament es farà una ACI.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 24/99

9. PARTICIPACIÓ EN PROJECTES DEL CENTRE, ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES, EXTRAESCOLARS I SORTIDES ESCOLARS (ESO I BTX)

S'Especifica a la programació del departament de FOL.

10. PROGRAMACIÓ DEL BATXILLERAT

Per a cada matèria s'inclourà el corresponent apartat.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 25/99

ECONOMÍA 1r BTX

INTRODUCCIÓ

Finalitat de l'assignatura

El coneixement de l'economia és essencial per entendre el món on vivim. L'economia és present en tots els aspectes de la nostra vida, des de les decisions que prenem com a individus o famílies fins a les estructures de les empreses i dels estats. Per aquest motiu, és necessari que qualsevol ciutadà conegui la pluralitat de marcs teòrics que intenten donar resposta als esdeveniments econòmics, així com el llenguatge específic emprat pels economistes i pels mitjans de comunicació per analitzar aquests fets.

La importància creixent dels assumptes econòmics en la societat planteja la necessitat d'una formació específica que proporcioni a l'alumne les claus necessàries per comprendre l'economia com a aspecte bàsic de la realitat actual i del seu propi entorn, les Illes Balears.

Parlar d'economia és parlar d'elecció i de l'impacte que tenen les tries dels individus sobre la resta de la societat. Per tant, l'estudi de l'economia ens proporciona uns coneixements més precisos, amplis i detallats de la societat actual; facilita la comprensió de conceptes com inflació, desocupació, pobresa, distribució de la renda, esgotament dels recursos naturals, creixement, educació, etc.; potència les habilitats i les destreses de raonament, abstracció i interrelació, i proporciona eines per examinar de forma crítica la societat on vivim. A més, contribueix a desenvolupar la curiositat intel·lectual, la capacitat analítica, el rigor i l'amplitud de perspectives a l'hora d'afrontar l'estudi i la recerca de diversos temes, aporta un coneixement matemàtic i estadístic, i l'habilitat d'explicar i transmetre, de forma oral i escrita, idees i conclusions amb arguments i evidències empíriques, i proporciona un sòlid sentit de l'ètica i el respecte per l'ésser humà i una intensa capacitat de fer feina, tant individualment com en equip.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 26/99

La inclusió d'aquesta disciplina en el currículum del batxillerat com a matèria troncal del batxillerat d'humanitats i de ciències socials s'explica per la gran transcendència social de l'economia, el coneixement de la qual contribueix a fomentar la millora de la qualitat de vida, el progrés i el benestar social.

COMPETENCIES I OBJECTIUS

L'economia contribueix a l'adquisició de les **competències clau** del batxillerat.

La competència en comunicació lingüística fa referència a la utilització del llenguatge en contextos propis de ciutadans adults com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, de construcció i comunicació del coneixement, i d'organització i autoregulació del pensament, de les emocions i de la conducta. La matèria d'economia ajuda a assolir aquesta competència, ja que contribueix a l'enriquiment del discurs escrit i oral de l'alumne per mitjà de l'ús del vocabulari econòmic, així com a la introducció de valors numèrics i de raonaments a partir de models i a la participació en debats.

Quant a la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia, és evident que l'estudi de l'economia contribueix a l'adquisició d'aquestes competències, ja que el món com més va més es mou dins els paràmetres científics, de manera que l'econometria i les matemàtiques aplicades a les ciències socials són un instrument fonamental per assolir-ho. Així, a l'hora d'analitzar qualsevol indicador macroeconòmic cal disposar de l'habilitat necessària per interpretar informacions, dades i argumentacions, i demostrar un esperit crític en l'observació i en l'anàlisi sistemàtica de la realitat. Així mateix, el mètode científic aplicat a l'economia requereix el coneixement d'elements matemàtics bàsics i l'ús de processos de raonaments que condueixin a resoldre els problemes o a obtenir informació.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 27/99

La competència digital en l'àrea d'economia s'assoleix en la mesura que les diferents fases de la resolució de problemes poden ser assistides i executades mitjançant eines informàtiques i audiovisuals: la recerca d'informació a través d'Internet o de suports digitalitzats, o la utilització programada de simulació de fulls de càlcul, fotografies, per ordinador, pàgines web, etc. L'excés d'informació, d'una banda, i la facilitat per accedir-hi, de l'altra, són les dues conseqüències de l'aparició i l'extensió de les noves tecnologies de la informació i la comunicació. La feina dels professors s'ha de centrar a exigir rigor a l'hora de seleccionar la informació, de contrastar-la o de verificar-la amb fonts oficials.

La competència d'aprendre a aprendre s'adquireix mitjançant el desenvolupament d'estratègies per resoldre problemes pràctics. L'estudi de l'economia implica la curiositat per formular preguntes i l'habilitat per identificar i gestionar la diversitat de respostes possibles utilitzant diverses estratègies i metodologies que permetin afrontar la presa de decisions de manera racional i crítica. A més, exigeix habilitats per obtenir informació i per transformar-la en coneixement propi relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb la pròpia experiència personal, a fi de saber aplicar els nous coneixements i capacitats en situacions similars i contextos diversos.

Les competències socials i cíviques fan possible comprendre la realitat social en què es viu, cooperar, conviure i exercir la ciutadania democràtica en una societat plural. L'estudi de l'economia ofereix l'oportunitat de conèixer millor l'entorn immediat i també el món globalitzat. També ajuda a fer que els alumnes defensin de manera argumentada la pròpia opinió respectant les opinions dels altres en debats i activitats en grup.

El sentit d'iniciativa i l'esperit emprenedor fan referència a la capacitat de triar amb criteri propi, d'imaginar projectes i de dur endavant les accions necessàries per desenvolupar les opcions i els plans personals, a fi d'adquirir autonomia i responsabilitat en la presa de decisions i consciència de les conseqüències dels seus actes. L'economia ajuda a adquirir aquesta competència perquè cerca transformar les idees en accions, és a dir,

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 28/99

proposar-se objectius, planificar projectes i dur-los a terme elaborant plantejaments previs o idees noves i cercant solucions.

L'estudi de l'economia contribueix a la competència de consciència i expressions culturals des de la consideració del coneixement com la manera que té la societat de produir, intercanviar i créixer econòmicament com a contribució al desenvolupament cultural. Les diferents maneres d'organitzar l'economia al llarg de la història han contribuït al patrimoni cultural de la humanitat. Les diferents fases històriques s'han correspost amb situacions i sistemes econòmics diferents i amb diferents maneres de resoldre els problemes econòmics fonamentals de satisfacció de les necessitats i de desenvolupament.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

1. Identificar el cicle de l'activitat econòmica. Reconèixer l'existència de diferents sistemes econòmics i les formes de respondre als problemes econòmics. Prendre consciència de les relacions entre el sistema econòmic i els fenòmens socials. Analitzar el sistema econòmic de les Illes Balears.
2. Relacionar els fets econòmics significatius amb el context social, polític i cultural en què es produeixen. Traslladar aquesta reflexió a les situacions quotidianes i aplicar els procediments d'indagació de les ciències socials a partir de diverses fonts i mitjans d'informació.
3. Valorar positivament l'ús de models per analitzar la realitat econòmica i ser conscient tant de la utilitat com de les limitacions d'aquests models. Explicar les característiques principals que diferencien el sistema d'economia de mercat respecte d'altres i valorar-ne els avantatges i els inconvenients.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 29/99

4. Comprendre l'estructura bàsica de l'economia de les Illes Balears, d'Espanya i d'Europa mitjançant la conjunció de variables que n'expliquin la situació actual, els factors de creixement i les repercussions sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones, i poder-ho comparar amb un altre o uns altres moments històrics.

5. Analitzar i proposar mesures de política econòmica que puguin ajudar a reconduir o resoldre determinats problemes i/o desequilibris econòmics. Establir també les limitacions o els inconvenients que pot suposar la implantació d'aquestes mesures, la recerca d'objectius contraposats o els interessos polítics.

6. Intervenir en un debat per expressar els propis arguments utilitzant la terminologia econòmica i les dades adequades al context. Acceptar punts de vista diferents com a via d'enriquiment personal.

7. Reflexionar sobre la necessitat d'una economia sostenible. Analitzar i valorar críticament les repercussions del creixement econòmic sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones. Tenir una opinió sobre els diferents graus de desenvolupament de les economies i les alternatives al model de creixement.

8. Interpretar els missatges, les dades i les informacions que apareixen en els diversos mitjans de comunicació sobre desajusts econòmics actuals i analitzar les mesures correctores de política econòmica que es proposen.

9. Analitzar el paper de les noves tecnologies de la informació en el procés d'integració dels països i valorar els canvis que la globalització provoca en el funcionament i en l'economia de les societats.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 30/99

10. Manifestar interès i curiositat per conèixer els grans problemes econòmics actuals, com les desigualtats econòmiques mundials, la concentració empresarial, les desigualtats per raó de sexe i cultura, la pobresa, la degradació mediambiental, el consum innecessari, etc., i analitzar-ho amb sentit crític i solidari.

CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES.

BLOC 1. ECONOMIA I ESCASSETAT. L'ORGANITZACIÓ DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA

Continguts

L'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. El cost d'oportunitat.

Els agents econòmics. El flux circular de la renda entre les famílies, les empreses i el sector públic.

Els diferents mecanismes d'assignació de recursos.

Anàlisi i comparació dels diferents sistemes econòmics.

Els models econòmics. Economia positiva i economia normativa.

Identificació i anàlisi dels principals problemes de l'economia de les Illes Balears.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar el problema dels recursos escassos i les necessitats il·limitades.

1.1. Reconeix l'escassetat i la necessitat d'eleger i de prendre decisions com els elements més determinants que s'han d'afrontar en tot sistema econòmic.

2. Observar els problemes econòmics d'una societat, analitzar les formes de resolució d'aquests problemes des del punt de vista dels diferents sistemes econòmics i expressar-ne una valoració crítica. 2.1. Analitza els diferents plantejaments i les diferents formes d'abordar els elements clau en els principals sistemes econòmics.

2.2. A partir de casos concrets, analitza els canvis més recents en l'escenari econòmic mundial i els relaciona amb les circumstàncies tècniques, econòmiques, socials i polítiques que els expliquen.

2.3. Compara diferents formes d'abordar la resolució de problemes econòmics a partir d'exemples de situacions econòmiques actuals de l'entorn internacional.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 31/99

3. Comprendre el mètode científic que s'utilitza en l'àrea de l'economia així com identificar les fases de la recerca científica en economia i els models econòmics.

3.1 Distingeix les proposicions econòmiques positives de les proposicions econòmiques normatives.

BLOC 2. L'ACTIVITAT PRODUCTIVA

Continguts

L'empresa: objectius i funcions. Procés productiu i factors de producció.

Divisió tècnica de la feina productivitat i interdependència.

La funció de producció. Obtenció i anàlisi dels costos de producció i dels beneficis.

Els sectors econòmics i la interdependència que presenten.

L'estructura productiva de les Illes Balears i d'Espanya.

Lectura i interpretació de dades i gràfics de contingut econòmic.

Anàlisi d'esdeveniments econòmics relativa a canvis en el sistema productiu o en l'organització de la producció en el context de la globalització.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar les característiques principals del procés productiu.

1.1. Expressa una visió integral del funcionament del sistema productiu partint de l'estudi de l'empresa i la seva participació en sectors econòmics, així com la seva connexió i interdependència.

2. Explicar les raons del procés de divisió tècnica de la feina.

2.1. Relaciona el procés de divisió tècnica de la feina amb la interdependència econòmica en un context global.

2.2. Indica les diferents categories de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia

3. Identificar els efectes de l'activitat empresarial per a la societat i la vida de les persones.

3.1. Estudia i analitza les repercussions de l'activitat de les empreses, tant en un entorn proper com en un entorn internacional.

4. Expressar els principals objectius i funcions de les empreses a partir de referències reals de l'entorn proper i transmetre la utilitat que es genera amb l'activitat que duen a terme.

4.1. Analitza i interpreta els objectius i les funcions de les empreses.

4.2. Explica la funció de les empreses de crear o incrementar la utilitat dels béns.

5. Relacionar i distingir l'eficiència tècnica i l'eficiència econòmica.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 32/99

- 5.1. Determina i interpreta l'eficiència tècnica i econòmica a partir dels casos plantejats.
6. Calcular i emprar els costos i els beneficis de les empreses, així com representar i interpretar gràfics relatius als conceptes esmentats.
- 6.1. Comprèn i utilitza diferents tipus de costos, tant fixos com variables, totals, mitjans i marginals, i representa i interpreta gràfics de costos.
- 6.2. Analitza i interpreta els beneficis d'una empresa a partir de supòsits d'ingressos i costos d'un període.
7. Analitzar, representar i interpretar la funció de producció d'una empresa a partir d'un cas donat.
- 7.1. Representa i interpreta gràfics de producció total, mitjana i marginal a partir de supòsits donats.

BLOC 3. EL MERCAT I EL SISTEMA DE PREUS

Continguts

La corba de demanda. Moviments al llarg de la corba de demanda i desplaçaments en la corba de demanda. Elasticitat de la demanda.

La corba d'oferta. Moviments al llarg de la corba d'oferta i desplaçaments en la corba de l'oferta. Elasticitat de l'oferta.

L'equilibri del mercat.

Diferents estructures de mercat i models de competència.

La competència perfecta. La competència imperfecta. El monopoli. L'oligopoli. La competència monopolística.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

- Interpretar, a partir del funcionament del mercat, les variacions en les quantitats de béns i serveis demandades i oferides en funció de diferents variables.
 - Representa gràficament els efectes de les variacions de les diferents variables en el funcionament dels mercats.
 - Expressa les claus que determinen l'oferta i la demanda.
 - Analitza les elasticitats de la demanda i de l'oferta i interpreta els canvis en els preus i les quantitats, així com els efectes que tenen sobre els ingressos totals.
- Analitzar el funcionament de mercats reals i observar les diferències que presenten amb els models, així com les conseqüències que tenen per als consumidors, les empreses o els estats.
 - Analitza i compara el funcionament dels diferents tipus de mercats i n'explica les diferències.
 - Aplica l'anàlisi dels diferents tipus de mercats a casos reals identificats a partir de l'observació de l'entorn més immediat.
 - Valora, de forma crítica, els efectes que es deriven sobre els que participen en els diversos mercats.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 33/99

BLOC 4. LA MACROECONOMIA

Continguts

Macromagnituds: la producció, la renda, la despesa, la inflació, el tipus d'interès.

Anàlisi i comparació de les diferents magnituds macroeconòmiques de les Illes Balears i d'Espanya.

El mercat laboral. La desocupació: tipus de desocupació i causes. Polítiques contra la desocupació. Característiques del mercat laboral a les Illes Balears.

Els vincles dels problemes macroeconòmics i la interrelació que presenten.

Limitacions de les variables macroeconòmiques com a indicadors del desenvolupament de la societat.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Diferenciar i emprar les principals magnituds macroeconòmiques, analitzar les relacions que hi ha entre elles i valorar els inconvenients i les limitacions que presenten com a indicadors de la qualitat de vida. 1.1. Valora, interpreta i comprèn les principals magnituds macroeconòmiques com a indicadors de la situació econòmica d'un país.

1.2. Relaciona les principals macromagnituds i les utilitza per establir comparacions amb caràcter global. 1.3. Analitza de forma crítica els indicadors estudiats i en valora l'impacte, els efectes i les limitacions per mesurar la qualitat de vida.

2. Interpretar dades i indicadors econòmics bàsics i l'evolució que presenten.

2.1. Utilitza i interpreta la informació continguda en taules i gràfics de diferents variables macroeconòmiques i l'evolució que presenten en el temps.

2.2. Valora estudis de referència com a font de dades específiques i comprèn els mètodes d'estudi utilitzats pels economistes.

2.3. Empra variables econòmiques en aplicacions informàtiques, les analitza i interpreta, i presenta les valoracions de caràcter personal que en fa.

3. Valorar l'estructura del mercat laboral i la relació que té amb l'educació i la formació, i analitzar de forma especial la desocupació.

3.1 Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb el mercat de treball.

3.2. Valora la relació entre l'educació i la formació i les probabilitats d'obtenir una ocupació i salaris millors.

3.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i tendències d'ocupació.

4. Estudiar les diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la inflació i a la desocupació.

4.1. Analitza les dades de la inflació i la desocupació a Espanya i les diferents alternatives per lluitar contra aquests dos fenòmens.

BLOC 5. ASPECTES FINANCERS DE L'ECONOMIA

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 34/99

Continguts

Funcionament i tipologia dels diners en l'economia.

Procés de creació dels diners.

La inflació segons les diferents teories explicatives.

La política monetària. Concepte i objectius.

Anàlisi dels mecanismes de l'oferta i la demanda monetàries i els efectes que tenen sobre el tipus d'interès.

Funcionament del sistema financer i del Banc Central Europeu.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Reconèixer el procés de creació dels diners, els canvis de valor que experimenten i la forma en què es mesuren.

1.1. Analitza i explica el funcionament dels diners i del sistema financer en una economia.

2. Descriure les diferents teories explicatives sobre les causes de la inflació i els efectes que té sobre els consumidors, les empreses i el conjunt de l'economia.

2.1. Reconeix les causes de la inflació i valora les repercussions econòmiques i socials que té.

3. Explicar el funcionament del sistema financer i conèixer les característiques dels principals productes i mercats del sistema.

3.1. Valora el paper del sistema financer com a element canalitzador de l'estalvi a la inversió i identifica els productes i mercats que el componen.

4. Analitzar els diferents tipus de política monetària.

4.1. Raona de forma crítica, en contextos reals, sobre les accions de política monetària i l'impacte econòmic i social que tenen.

5. Identificar el paper del Banc Central Europeu, així com l'estructura de la política monetària que aplica. 5.1. Identifica els objectius i la finalitat del Banc Central Europeu i raona sobre el paper que té i la manera com funciona.

5.2. Descriu els efectes de les variacions dels tipus d'interès en l'economia.

BLOC 6. EL CONTEXT INTERNACIONAL DE L'ECONOMIA

Continguts

Funcionament, suports i obstacles del comerç internacional.

La balança de pagaments. Concepte i estructura. Interpretació dels principals components d'una balança de pagaments.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 35/99

Anàlisi de la balança de pagaments de les Illes Balears.

Descripció dels mecanismes de cooperació i integració econòmica i, especialment, de la construcció de la Unió Europea.

Causes i conseqüències de la globalització i del paper dels organismes econòmics internacionals en la regulació del fenomen.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable fluxos

1. Analitzar els comercials entre dues economies.

1.1. Identifica els fluxos comercials internacionals.

2. Examinar els processos d'integració econòmica i descriure les passes que s'han produït en el cas de la Unió Europea.

2.1. Explica i reflexiona sobre el procés de cooperació i integració econòmica produït a la Unió Europea i valora les repercussions i implicacions que ha tingut per a Espanya en un context global.

3. Analitzar i valorar les causes i les conseqüències de la globalització econòmica i el paper dels organismes econòmics internacionals en la regulació del fenomen.

3.1. Expressa les raons que justifiquen l'intercanvi econòmic entre països.

3.2. Descriu les implicacions i els efectes de la globalització econòmica per als països i reflexiona sobre la necessitat d'establir mecanismes per regular-la i coordinar-la.

BLOC 7. DESEQUILIBRIS ECONÒMICS I EL PAPER DE L'ESTAT EN L'ECONOMIA

Continguts

Les crisis cícliques de l'economia.

L'Estat en l'economia. La regulació. Els errors del mercat i la intervenció del sector públic. La igualtat d'oportunitats i la redistribució de la riquesa.

Anàlisi dels components d'un pressupost públic com a instrument de política fiscal. El dèficit públic i finançament del dèficit.

Valoració de les polítiques macroeconòmiques de creixement, estabilitat i desenvolupament. Consideració del medi ambient com a recurs sensible i escàs.

Identificació de les causes de la pobresa i del subdesenvolupament i possibles vies de solució.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reflexionar sobre l'impacte del creixement i les crisis cícliques en l'economia i sobre els efectes que tenen en la qualitat de vida de les

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 36/99

persones, el medi ambient i la distribució de la riquesa en els àmbits local i mundial.

- 1.1. Identifica i analitza els factors i les variables que influeixen en el creixement econòmic, el desenvolupament i la redistribució de la renda.
- 1.2. Diferencia els conceptes de creixement i de desenvolupament.
- 1.3. Reconeix i explica les conseqüències del creixement sobre el repartiment de la riquesa, el medi ambient i la qualitat de vida.
- 1.4. Analitza de forma pràctica els models de desenvolupament dels països emergents i les oportunitats que tenen els països en vies de desenvolupament per créixer i progressar.
- 1.5. Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.
- 1.6. Desenvolupa actituds positives en relació amb el medi ambient i valora i considera aquesta variable en la presa de decisions econòmiques.
- 1.7. Identifica els béns ambientals com un factor de producció escàs, que proporciona inputs i acumula materials de rebuig i residus, la qual cosa suposa valorar els costos associats.
2. Explicar i il·lustrar amb exemples significatius les finalitats i les funcions de l'Estat en els sistemes d'economia de mercat, identificar els principals instruments que utilitza i valorar els avantatges i els inconvenients del paper de l'Estat en l'activitat econòmica.
 - 2.1. Comprèn i explica les diferents funcions de l'Estat: fiscals, estabilitzadores, redistributives, reguladores i proveïdores de béns i serveis públics.
 - 2.2. Identifica els principals errors del mercat, les causes que els provoquen, els efectes que tenen per als agents que intervenen en l'economia i les diferents opcions d'actuació de l'Estat.

DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DELS CONTINGUTS DEL CURS.

- La matèria s'imparteix en sessions de 55 minuts a raó de **4** setmanals.

- La previsió de temporització per avaluacions és la següent (de tota manera es orientativa ja que, en la mesura que puc, considero el ritme d'aprenentatge particular dels alumnes, per evitar situacions d'ansietat en la realització de tasques, que obstaculitzin el procés d'aprenentatge i deteriorin l'ambient de l'aula)

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 37/99

- Els continguts indicats anteriorment es desenvoluparan en les següents unitats didàctiques (a causa del volum que representen, les UD desenvolupades es troben en poder del professor):

1ª Avaluació:

- UD1: Economia. La ciència de les decisions.
- UD2: Creixement i organització.
- UD3: La producció.
- UD4: El mercat.
- UD5: Tipus de mercat.

2ª Avaluació:

- UD6: El mercat de treball.
- UD7: El paper de l'Estat.
- UD8: Indicadors i equilibri macroeconòmic.
- UD9: Las comptes de l'Estat.
- UD10: Els diners i la política monetària.

3ª Avaluació:

- UD11: El sistema financer. La Borsa.
- UD12: Comerç internacional.
- UD13: Unió Europea i globalització.
- UD14: Desequilibris de l'economia mundial.

La UD11: El sistema financer. La Borsa; s'anirà veient durant el transcurs del curs, per tal de que l'alumnat pugui realitzar l'activitat de compra/venda simulada d'accions d'una forma més eficaç que si es desenvolupa aquesta UD a la 3ª avaluació.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 38/99

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES I ACTIVITATS

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

Per impartir la matèria d'economia s'ha de seguir una metodologia que tengui presents els problemes econòmics actuals i que constantment faci referències a la realitat de les Illes Balears, sense oblidar la necessitat de donar-hi un enfocament interdisciplinari que posi l'economia en un context sociològic, polític i històric.

La diversitat d'alumnes i la varietat de continguts que s'han d'impartir aconsella emprar una àmplia gamma d'estratègies didàctiques, que combinin les expositives i les d'indagació. El major o menor grau d'ajuda pedagògica que ha de proporcionar el professor depèn, en gran mesura, dels coneixements previs de l'alumne i dels tipus de continguts que s'hagin de tractar.

Les estratègies expositives són útils per promoure aprenentatges significatius i consisteixen a presentar els continguts, oralment o per escrit, estructurats de forma clara i coherent, i de forma que connectin amb els coneixements de partida dels alumnes. Aquestes estratègies són adequades en la fase d'introducció de la matèria, a fi d'oferir a l'alumne una visió global i integradora. Els esquemes i els mapes conceptuals són un recurs molt útil per als professors quan duen a terme activitats expositives.

Les estratègies d'indagació aconsegueixen una funció molt important en l'adquisició de procediments i actituds, ja que plantegen a l'alumne situacions que l'estimulen a reflexionar i a posar en joc les seves idees, els conceptes i les formes d'explicar els fets econòmics. Mitjançant aquestes estratègies, els alumnes, d'una banda, poden aproximar-se a situacions reals noves i/o problemàtiques que els han de permetre aplicar els coneixements ja adquirits per assolir nous aprenentatges i, de l'altra, tenen l'oportunitat d'oferir respostes creatives per resoldre problemes. Tot plegat contribueix a fomentar l'autonomia dels alumnes en la feina i a crear un clima d'interrelacions a l'aula. Hi ha una tipologia variada d'activitats que poden ser més o menys concretes o aplicables a situacions diferents. Les activitats d'ensenyament i aprenentatge que es duguin a terme amb els alumnes han de ser prèviament planificades i seqüenciades, s'han d'adaptar al tipus de contingut que es vol ensenyar i han de ser tan diverses com sigui possible perquè resultin més motivadores. Entre les activitats que es poden fer destaquen les següents: els treballs monogràfics; les entrevistes i les enquestes; l'anàlisi de situacions i la resolució de problemes; la lectura crítica i raonada de textos de naturalesa econòmica; l'aprenentatge cooperatiu; l'argumentació i la participació en debats preparats prèviament; la utilització de programes de simulació

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 39/99

per a ordinador i de jocs de rol en què els estudiants poden situar-se davant un problema determinat amb una perspectiva i un punt de vista diferents dels que els són habituals; les visites a empreses i institucions d'interès econòmic i social; l'elaboració d'un diccionari de termes econòmics, etc.

Per tot això, la metodologia més adient és una metodologia oberta i flexible: oberta en el sentit de permetre modificar la programació a mesura que es posa en pràctica i flexible per permetre adaptar l'ensenyament a les característiques i al ritme d'aprenentatge dels alumnes que componen l'aula (individualització), a fi d'incorporar-hi l'atenció a la diversitat.

ACTIVITATS

En cada UD he inclòs les activitats corresponents, que s'aniran desenvolupant coherentment, a mesura que es treballen els continguts corresponents.

Aquí apareixen només les activitats que es desenvolupen al llarg de tot el curs:

- Treball de Borsa:** En petits grups realitzaran una compra simulada d'accions amb les següents característiques:
 - Màxim podran tenir en la seva cartera 2 classes d'accions de l'IBEX.
 - Pressupost: 10.000 €. Comissió per compra - venda: 30 €.
 - A cada operació se li ha d'adjuntar un petit informe del per què es compra o es ven.
 - Per això, es realitzaran 2 sessions setmanals a la sala d'ordinadors amb connexió a internet.
Es podrà utilitzar el simulador de borsa: www.labolsavirtual.com
- L'alumnat llegirà els apartats recomanats dels llibres "**Economia en una lección**" i "**50 Cosas que hay que saber sobre Economía**". Es faran els comentaris pertinents a classe i es relacionarà amb l'**actualitat**.
- Realització de treballs sobre l'economia de les Illes Balears, hiperinflació, paradisos fiscals, petroli, etc.
- Comentarem qualsevol **notícia actual** de naturalesa econòmica que es consideri rellevant.
- Es lliurarà a l'alumnat fotocòpies de la premsa diària amb contingut econòmic, tot i que en la mesura del possible s'intentarà utilitzar aquest

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 40/99

material d'internet.

6. Es fomentarà que l'alumnat escolti, llegeixi o vegi **programes de naturalesa econòmica** amb l'objectiu de ser comentats. A principi de curs se'ls indicarà mitjans de comunicació i horaris (P. Ex. En quant a Ràdio: de dilluns a divendres: *Anàlisis de economia*, Onda Cero, 21,15h-22h; *Hora 25 de los negocios*, Cadena Ser, 21,30h - 22,00h, *La linterna de economia*, Cadena Cope, 20,30h - 21,00h,)...
7. Es lliurarà a l'alumnat una fulla preparada pel professor en què s'assenyalen tota una sèrie de **pàgines web** relacionades amb l'economia com per exemple les pàgines del Banc d'Espanya, Borsa de Madrid, AEAT, SOIB, INE, Ministeri d'economia, etc. com un instrument més que hauran de tenir present a l'hora de realitzar qualsevol tipus de treball o consulta.
8. S'intentarà, en la mesura del possible, veure alguna pel·lícula de contingut econòmic, de la qual es realitzarà després el corresponent comentari.

AVALUACIÓ

L'avaluació és un dels instruments fonamentals del procés d'ensenyament i aprenentatge. Mitjançant l'avaluació es pretén valorar què passa a l'aula i per què passa i analitzar en cada moment les desviacions que es produeixen entre el que s'ha planificat o programat i la pràctica educativa.

El professor ha d'avaluar tant els aprenentatges dels alumnes com els processos d'ensenyament i la seva pràctica docent.

Les activitats d'avaluació s'han de concebre com una continuació de les activitats d'aprenentatge que els alumnes han duit a terme, per la qual cosa han d'estar connectades amb aquestes i no s'han de reduir a fer unes proves determinades.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 41/99

Les tècniques d'avaluació han de ser diverses, ja que han de permetre considerar l'aprenentatge dels alumnes en tots els seus vessants.

En el procés general d'avaluació hem de preveure tres fases:

Avaluació inicial, com a anàlisi dels coneixements previs de l'alumne abans de començar nous blocs de continguts. Aquests coneixements s'han de tenir en compte per planificar l'ajuda pedagògica que els permeti adquirir els nous continguts.

Avaluació formativa, que s'ha de desenvolupar durant el curs i s'ha d'anar nodrint de la mateixa reflexió del docent sobre la seqüència d'ensenyament-aprenentatge. D'aquesta manera, ha d'anar modulant el nivell i la durada dedicada als diferents continguts i també ha de revisar i ajustar el nivell de les activitats.

Pel que fa a l'avaluació sumatòria, es proposa una avaluació contínua, en tant que els continguts no es poden donar per assolits a partir d'una sola activitat d'avaluació, sinó que la complexitat d'alguns conceptes demana un assoliment progressiu i continuat. Per adquirir aquest coneixement més profund, és important habitar l'alumne a la reflexió i a la comprensió dels conceptes, i evitar la memorització ràpida. És necessari, doncs, que les qüestions i les activitats que es plantegin suposin la interrelació de conceptes, l'aplicació a situacions reals, la interpretació de dades extretes de l'actualitat, etc.

A més de les fases generals del procés d'avaluació, s'han de tenir en compte l'autoavaluació i l'avaluació cooperativa, especialment pel que fa a l'avaluació de la feina en equip, a fi d'aconseguir que l'alumne sigui partícip del seu propi procés d'aprenentatge.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 42/99

Instruments d'avaluació

- Observació: Actitud, responsabilitat, treball i esforç.
- Exàmens: Tipus test. De resposta curta / llarga. De comprensió, raonament, interpretació. Resolució de problemes.
- Treballs monogràfics. Petites investigacions.

AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

Al acabar cada avaluació el departament valorarà el procés d'ensenyament-aprenentatge a partir dels resultats acadèmics. Es tindran en compte els següents paràmetres:

1.- L'adequació dels objectius, continguts i criteris d'avaluació a les característiques i necessitats dels alumnes.

Incidència de l'avaluació inicial en els objectius i continguts programats.
Adequació dels continguts i criteris d'avaluació i continguts plantejats.
Adequació dels continguts i criteris d'avaluació i continguts plantejats.
Adequació dels continguts i criteris d'avaluació i continguts plantejats.

2.- Els aprenentatges assolits per l'alumnat.

Grau de consecució dels objectius plantejats als alumnes.
Els alumnes han aconseguit els continguts mínims.

3.- La programació i el seu desenvolupament i, en particular, les estratègies d'ensenyament, els

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 43/99

procediments d'avaluació de l'alumnat, l'organització de l'aula i l'aprofitament dels recursos del centre.

Una vegada per trimestre es farà seguiment de les programacions. Es tindrà en compte l'adequació de les estratègies ensenyament/aprenentatge aplicades al grup i el desenvolupament de les activitats proposades a la Programació Didàctica. A partir dels resultats obtinguts, es farà un replantejament en la metodologia emprada.

4.-Al final de cada trimestres es farà una valoració oral dels resultats acadèmics per part del professor i dels seus alumnes. Permetrà el diàleg i la presa d'acords que beneficiïn el clima de l'aula i l'adquisició de coneixements.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ – PROMOCIÓ - RECUPERACIÓ

En tots els treballs, activitats i exàmens en què intervinguin els alumnes, hauran d'utilitzar una correcta expressió escrita i/o oral, no cometre faltes d'ortografia, fer un ús adequat del vocabulari econòmic i empresarial i realitzar una acurada presentació (ordre, claredat i netedat). El professor emplenarà diàriament un quadern de notes on farà diferents anotacions:

- 1.- Els exàmens es puntuaran de 0 a 10 punts i se'n faran dos per avaluació.
- 2.- S'avaluaran els treballs proposats a classe/casa de 0 a 10.
- 3.- Es comentaran i corregiran les activitats, puntuant de 0 a 10 als alumnes, segons si han realitzat les activitats, les seves exposicions i conclusions.

A l'hora de donar una única nota, en cada avaluació, se seguirà el següent procediment:

*PRIMER: Es calcularà la mitjana aritmètica dels exàmens.

Després de la 3ª avaluació es farà un examen de recuperació per als alumnes que tinguin avaluacions pendents. Si un alumne no ha vingut a classe el dia de l'examen, sempre que ho justifiqui adequadament al professor, podrà i haurà de realitzar-lo un altre dia. En cas contrari, si no ho

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 44/99

justifica adequadament o no el fa, el no presentat a l'examen equivaldrà a zero punts. Aquesta mitjana constituirà un 75% de la nota d'avaluació.

*SEGON: Es calcularà la mitjana aritmètica obtinguda pels alumnes durant l'avaluació (per la realització de treballs, com per exemple el de la Borsa). Aquesta mitjana constituirà un 10 % de la nota d'avaluació.

*TERCER: S'avaluaran els resultats de les altres notes obtingudes durant l'avaluació (activitats, interès per la matèria, hàbit de feina, puntualitat en el lliurament, participació a classe, etc.). Aquesta mitjana constituirà un 15% de la nota d'avaluació.

*QUART: Es considerarà que l'alumne ha assolit els objectius de la matèria si obté a cada avaluació una nota igual o superior a 5 punts. Per determinar la nota final de juny es calcularà la mitjana aritmètica de les notes de la 1a, 2a i 3a avaluació. S'arrodonirà cap amunt a partir de X,75 en la nota final.

*CINQUÈ: Els alumnes que hagin obtingut en l'avaluació final de juny una nota inferior a 5 punts, hauran d'examinar-se en el mes de setembre de tots els continguts del curs.

*SISÈ: L'alumnat podrà realitzar un treball sobre un tema econòmic consensuat amb el professor (per exemple sobre l'economia de les Illes Balears, hiperinflació, paradisos fiscals, petroli, etc). Ho exposarà a la resta de companys. El professor ho valorarà de 0 a 1. Aquesta nota s'afegirà a la nota final de juny.

Altres qüestions

- En els exàmens: Quan s'hagin de fer operacions matemàtiques, els alumnes utilitzaran calculadora no programable.
- Quan s'utilitzin els ordinadors: el professor indicarà als alumnes les pàgines a visitar, quan un alumne estigui a una pàgina de Internet no indicada pel professor, se li descomptarà un punt a l'avaluació. Així mateix també es descomptarà un punt a l'avaluació quan l'alumne utilitzi qualsevol dispositiu mòbil (telèfon...) sense permís del professor. En cas que s'utilitzi a un examen la nota serà automàticament de zero. En cas de detectar-se a un alumne copiant, el seu examen serà automàticament de zero.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 45/99

Alumnes que canviïn de modalitat o itinerari. (alumnes matriculats a 2n, amb Economia de 1r pendent)

Es comentarà a l'alumnat implicat el següent:

1.- Activitats de reforç

a) Continguts: Realització dels exercicis proposats a cada unitat del llibre de text.

b) Dates de lliurament: A mesura que l'alumnat els faci el professor anirà les indicacions oportunes. En qualsevol cas els exercicis hauran d'estar fets abans dels exàmens corresponents.

2.- Exàmens

a) Continguts:

1ª Avaluació: UD 1 - 5

2ª Avaluació: UD 6 - 10

3ª Avaluació: UD 11 - 14

b) Dates: Es farà una prova al final de cada trimestre amb l'objecte de poder mantenir un seguiment continuat, així com una prova final en el cas de què no es superi alguna avaluació.

3.- Instruments d'avaluació i criteris de qualificació

Com es valora cadascun dels instruments d'avaluació i com s'obté la nota final de cada avaluació i de la qualificació definitiva

Instruments d'avaluació:

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 46/99

- Observació: Actitud, responsabilitat, treball i esforç.
- Exàmens: Tipus test. De resposta curta / llarga. De comprensió, raonament, interpretació. Resolució de problemes.

Críteris de qualificació

Es considerarà que l'alumne ha assolit els objectius de la matèria si obté a cada avaluació una nota igual o superior a 5 punts. Per determinar la nota final de juny es calcularà la mitjana aritmètica de les notes de la 1a, 2a i 3a avaluació

MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS

Els críteris en la selecció de recursos didàctics i la forma d'utilitzar-los constitueixen un factor bàsic per afavorir una actuació docent coherent. És molt important fer una bona selecció de materials que siguin variats i suggerents, per afavorir la feina autònoma dels alumnes i l'ensenyament dels diferents tipus de continguts que s'han d'impartir.

Els llibres de text constitueixen un material útil per a la pràctica educativa; tanmateix, és convenient que es combinin amb altres materials de distintes característiques, com llibres de consulta, anuaris, publicacions especialitzades... La utilització d'aquests recursos requereix la creació d'una biblioteca d'aula que reuneixi aquesta diversitat de materials.

Un altre recurs molt valuós són els materials de feina preparats pel professor: apunts, esquemes o mapes conceptuals, qüestionaris breus, casos pràctics... Aquests materials requereixen un esforç molt important del professor, però resulten molt útils perquè permeten l'aplicació dels continguts treballats, l'exploració de les idees prèvies, etc.

El material audiovisual constitueix una bona ajuda per comprendre temes i conceptes complexos a partir de situacions. La utilització d'aquest recurs no s'ha de convertir en una simple visualització de continguts, sinó que ha d'anar precedida d'una introducció i s'ha de finalitzar amb unes conclusions.

La premsa diària constitueix un altre recurs imprescindible per tractar els problemes econòmics d'actualitat amb els coneixements adquirits.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 47/99

La diversitat d'informacions que proporciona permet analitzar i contrastar enfocaments diferents o complementaris sobre els mateixos fets.

El següent material el considero aplicable a totes les UD, de tota manera, en algunes UD he afegit més material i recursos didàctics adients a la UD corresponent.

Aquí apareixen només els que s'utilitzen al llarg de tot el curs:

1. Llibre de text recomanat als alumnes: Anxo Penalonga Sweers. (2019). *Economia*. McGraw-Hill. S'ha triat aquest llibre perquè els continguts estan ben exposats i degudament actualitzats. El llibre està tant en castellà com en català. Les llengües utilitzades a classe són català i castellà.
2. Llibres de consulta:
HENRY HAZLIT. *Economía en una lección*. Unión Editorial.
EDMUND CONWAY. *50 Cosas que hay que saber sobre Economía*. Editorial Planeta.
ALEJANDRO SUAREZ SANCHEZ. *100 errores al invertir en bolsa*. Pearson.
RAFAEL CASTEJON. *Acceso a la economía*. UNED
SAMUELSON / NORDHAUS. *Economía*. McGraw-Hill
RICHARD LIPSEY. *Economía positiva*. Vicens
DAVID LAIDLER. *Introducción a la microeconomía*. Limusa
DORNBUCH / FISCHER. *Macroeconomía*. McGraw-Hill
HENRY SPIEGEL. *El desarrollo del pensamiento económico*. Omega
FCO SIMÓN SEGURA. *Lecciones de historia económica mundial*. Académicas.
3. Prensa diària/Radio/Televisió.
4. Ordinadors com a eina de recerca d'informació econòmica i com a instrument de consulta i aprofundiment (internet) / com a eina de tractament de la informació (informes escrits...).
5. Pissarra digital per fer explicacions al grup aula.

A) Dependències específiques. Ordinadors / Internet.

Es consideraria convenient poder utilitzar ordinadors connectats a internet, per impartir les classes d'Economia, durant, al menys, dues hores setmanals així com a una pissarra digital.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 48/99

ECONOMÍA de l'EMPRESA 2n BTX

INTRODUCCIÓ

Finalitat de l'assignatura

L'activitat empresarial afecta la vida diària de tots els ciutadans. Les empreses són una part molt important de l'economia, ja que influeixen d'una manera directa en el nivell de vida de la societat i en la naturalesa i el nombre de llocs de feina.

L'empresa com a institució i com a subsistema d'un sistema més ampli s'interrelaciona amb l'entorn, desenvolupa l'activitat dins un marc jurídic, social, polític i tecnològic que en determina el funcionament. Al mateix temps, amb la seva actuació genera una sèrie de valors i de relacions que fan que assumeixi una responsabilitat social i ètica cap a les persones amb què es relaciona directament, cap a la societat i cap al medi ambient en què desenvolupa l'activitat.

La importància de les empreses en la societat planteja la necessitat d'una formació específica que proporcioni a l'alumne les claus necessàries per comprendre-la com a aspecte bàsic de la realitat actual i del seu propi entorn, les Illes Balears.

L'estudi de la realitat empresarial examina les múltiples funcions i operacions que es duen a terme tant dins les petites empreses com en les grans. Això implica una revisió tant dels seus aspectes interns com en totes les implicacions amb el seu entorn.

L'economia de l'empresa contribueix de manera múltiple als objectius del batxillerat que es relacionen amb la ciutadania responsable, l'esperit crític o la iniciativa emprenedora.

COMPETÈNCIES I OBJECTIUS

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 49/99

L'economia de l'empresa contribueix a l'adquisició de les **competències clau** del batxillerat.

La competència en comunicació lingüística fa referència a la utilització del llenguatge en contextos propis de ciutadans adults com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, la construcció i comunicació del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta. Els continguts de la matèria, la seva forta interrelació amb l'entorn, la necessitat de debatre i contrastar opinions sobre els desajusts existents en l'activitat empresarial i el seu entorn o bé sobre l'èxit de determinades estratègies empresarials contribueixen al desenvolupament d'aquesta competència. En totes les activitats, cal dominar les eines del llenguatge oral i escrit, el vocabulari específic, l'elaboració i l'organització del discurs i l'ús d'eines tecnològiques de suport a la comunicació, l'originalitat i l'empatia, destreses presents en altres matèries del batxillerat però aplicades en aquest cas al coneixement del món de l'empresa.

Quant a la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia, és evident que l'estudi de l'economia de l'empresa contribueix a l'adquisició d'aquestes competències, ja que de cada vegada més el món de l'empresa es mou dins paràmetres científics, per la qual cosa l'econometria i les matemàtiques aplicades a les ciències socials són un instrument fonamental per assolir-ho. D'aquesta manera, en l'anàlisi de qualsevol fenomen relacionat amb el món empresarial és necessària l'habilitat per interpretar informacions, dades i argumentacions, i demostrar un esperit crític en l'observació i en l'anàlisi sistemàtica de la realitat.

La competència digital en la matèria d'economia de l'empresa s'assoleix en la mesura que la presa de decisions empresarials reposa en el tractament, l'anàlisi i la presentació de la informació. Totes les àrees funcionals de l'empresa desenvolupen l'activitat per mitjà de l'anàlisi de dades quantitatives: les xifres de vendes, les estadístiques dels estudis de mercat, el càlcul d'un full de salari, l'estudi dels costos empresarials, l'anàlisi de projectes d'inversió o l'anàlisi dels comptes anuals d'una empresa. Tots aquests processos requereixen capacitats d'organització i sistematització de la informació, tractament mitjançant càlculs matemàtics i estadístics, ús d'eines informàtiques i de xarxes virtuals per arribar a unes conclusions que permetin la presa d'una decisions encertades i responsables. Així mateix, aquesta competència també es manifesta en la capacitat d'adaptació a nous models de feina, l'organització o la comunicació com a conseqüència dels canvis tecnològics constants, així com la disposició a un reciclatge constant en l'ús de les tecnologies. D'altra banda, també obre el debat sobre l'ètica en l'ús de la informació obtinguda per l'empresa i el difús límit entre els objectius empresarials i la privacitat de les persones, així com la confusió informativa de determinades comunicacions que pretenen mostrar una imatge interessada o deformada dels seus productes o serveis.

La competència d'aprendre a aprendre s'adquireix mitjançant el desenvolupament d'estratègies en la resolució de problemes pràctics. L'estudi

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació		REV 3	Pàg. 50/99
Programació Departament didàctic				

de l'economia de l'empresa implica la curiositat de plantejar-se preguntes, identificar i gestionar la diversitat de respostes possibles utilitzant diverses estratègies i metodologies que permetin afrontar la presa de decisions de manera racional i crítica. A més, exigeix habilitats per obtenir informació i per transformar-la en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb la pròpia experiència personal, tractant de saber aplicar els nous coneixements i capacitats en situacions similars i contextos diversos.

L'estudi de l'economia de l'empresa contribueix a la consciència i les expressions culturals des de la consideració del coneixement com la manera que té la societat de produir, intercanviar i créixer econòmicament com a contribució al desenvolupament cultural. Les diferents maneres d'organitzar la producció al llarg de la història han contribuït al patrimoni cultural de la humanitat. Les distintes fases històriques s'han correspost amb situacions i sistemes organitzatius de l'activitat empresarial diferents i amb diferents maneres de resoldre els seus problemes.

El sentit d'iniciativa i esperit emprenedor fa referència a la capacitat de triar amb criteri propi, d'imaginar projectes i de dur endavant les accions necessàries per desenvolupar les opcions i plans personals adquirint autonomia i responsabilitat en la presa de decisions i consciència de les conseqüències dels seus actes. L'economia de l'empresa ajuda a l'adquisició d'aquesta competència perquè cerca transformar les idees en accions, és a dir, proposar-se objectius i planificar i dur a terme projectes, elaborant els plantejaments previs o noves idees, cercant solucions. És palesa la necessitat que té el mercat laboral de professionals amb sentit d'iniciativa i esperit emprenedor per a empreses que operen en entorns i mercats canviants que requereixen contínues adaptacions i reformulacions de les tasques. Igualment, la construcció d'equips de feina, els lideratges i l'empatia esdevenen imprescindibles en les estructures organitzatives i formen part del capital humà empresarial, que sovint esdevé un dels factors estratègics que motiva l'èxit.

Les competències socials i cíviques fan possible comprendre la realitat social en què es viu, cooperar, conviure i exercir la ciutadania democràtica en un societat plural. L'estudi de l'economia de l'empresa ofereix l'oportunitat de conèixer millor el funcionament i l'organització de les unitats empresarials de l'entorn immediat i també el món globalitzat.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

La matèria d'economia de l'empresa en el batxillerat té els objectius següents:

1. Identificar la naturalesa, les funcions i les principals característiques dels diferents tipus d'empreses més representatives de les Illes Balears, de l'Estat espanyol i de la resta del món.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 51/99

2. Analitzar les actuacions que duen a terme les empreses per assolir els seus objectius i les seves interrelacions amb l'entorn. Elaborar judicis o criteris personals sobre els efectes positius i negatius que poden tenir, defensant els seus punts de vista amb autonomia i amb respecte per altres opinions.
3. Valorar la incidència de l'activitat empresarial en la qualitat de vida de les persones, la distribució de la riquesa i l'esgotament dels recursos naturals, prenent consciència de la necessitat de la sostenibilitat de l'activitat productiva i de l'ètica empresarial. Identificar factors de limitació o desigualtat per causa del gènere o per altres causes en l'activitat empresarial i conèixer possibles mesures correctores.
4. Identificar les àrees funcionals de l'empresa, la funció que desenvolupen i les relacions internes, quantificant-ne la dependència externa, per comprendre i analitzar el món productiu que ens envolta i resoldre els problemes que se'n deriven.
5. Interpretar i valorar de manera general les decisions de les empreses en les estratègies de creixement, internacionalització i localització, i considerar el paper de les petites i mitjanes empreses en el context d'una economia globalitzada.
6. Interpretar la gestió dels recursos humans com una oportunitat de generar avantatges competitius de l'empresa a través de la gestió del capital humà, de les relacions i la motivació dins l'empresa i de la resolució de conflictes.
7. Reconèixer la importància de la recerca i la innovació com a motors del canvi tecnològic, la millora competitiva i el progrés econòmic i social en un món globalitzat.
8. Analitzar les polítiques de màrqueting que fan les empreses identificant els destinataris, interpretant les diverses estratègies possibles, valorant l'impacte sobre el comportament dels consumidors i manifestant iniciativa i creativitat en el disseny de propostes pròpies.
9. Obtenir, registrar, seleccionar i interpretar la informació comptable de les empreses, detectar els desequilibris econòmics i financers i proposar mesures correctores, valorant la importància de la seva fiabilitat en relació amb la gestió, les garanties davant persones terceres i la responsabilitat fiscal.
10. Utilitzar els mitjans i les tecnologies de la informació i la comunicació com a eina quotidiana d'obtenció, tractament, selecció i anàlisi d'informació empresarial, verificant-ne la fiabilitat i aplicant-la a la presa de decisions empresarials.

CONTINGUTS

BLOC 1. L'EMPRESA
Continguts
L'empresa i l'empresari. Classificació, components, funcions i objectius de l'empresa. Anàlisi del marc jurídic que regula l'activitat empresarial.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 52/99

Funcionament i creació de valor.
Interrelacions amb l'entorn econòmic i social.
Característiques de les empreses de cada sector econòmic de les Illes Balears.
Valoració de la responsabilitat social i mediambiental de l'empresa.

BLOC 2. DESENVOLUPAMENT DE L'EMPRESA

Continguts

Localització i dimensió empresarial.
Anàlisi dels factors que determinen la dimensió i la localització de les empreses dels diferents sectors econòmics de les Illes Balears.
Estratègies de creixement intern i extern.
Consideració de la importància de les petites i mitjanes empreses i les seves estratègies de mercat.
Internacionalització, competència global i tecnologia.
Identificació dels aspectes positius i negatius de l'empresa multinacional.

BLOC 3. ORGANITZACIÓ I DIRECCIÓ DE L'EMPRESA

Continguts

La divisió tècnica de la feina i la necessitat d'organització en el mercat actual.
Funcions bàsiques de la direcció.
Planificació i presa de decisions estratègiques.
Aspectes que cal considerar per a la planificació estratègica de les empreses de les Illes Balears.
Disseny i anàlisi de l'estructura de l'organització formal i informal.
La gestió dels recursos humans i la incidència que té en la motivació.
Els conflictes d'interessos i les vies de negociació.
Anàlisi i avaluació de les característiques del factor humà i la gestió d'aquest a les empreses de les Illes Balears.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 53/99

BLOC 4. LA FUNCIO PRODUCTIVA

Continguts

Procés productiu, eficiència i productivitat.

La recerca, el desenvolupament i la innovació (R+D+I) com a elements clau per al canvi tecnològic i la millora de la competitivitat empresarial.

Costs: classificació i càlcul dels costos a l'empresa.

Càlcul i interpretació del límit de rendibilitat de l'empresa.

Els inventaris de l'empresa i els seus costos. Models de gestió d'inventaris.

BLOC 5. LA FUNCIO COMERCIAL DE L'EMPRESA

Continguts

Concepte de *mercat* i classes.

Tècniques de recerca de mercats.

Anàlisi del consumidor i segmentació de mercats.

Variables del màrqueting mix i elaboració d'estratègies.

Estratègies de màrqueting i ètica empresarial.

Aplicació de les tecnologies més avançades al màrqueting.

Interès per conèixer estratègies de màrqueting utilitzades per empreses de les Illes Balears.

BLOC 6. LA INFORMACIO A L'EMPRESA

Continguts

Obligacions comptables de l'empresa.

La composició del patrimoni i la valoració d'aquest.

Els comptes anuals i la imatge fidel.

Elaboració del balanç i el compte de pèrdues i guanys.

Anàlisi i interpretació de la informació comptable.

La fiscalitat empresarial.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 54/99

BLOC 7. LA FUNCIO FINANCERA

Continguts

Estructura econòmica i financera de l'empresa.
 Concepte d'*inversió* i classes.
 Valoració i selecció de projectes d'*inversió*.
 Recursos financers de l'empresa.
 Anàlisi de fonts alternatives de finançament intern i extern.

Aquests continguts es desenvoluparan en les següents unitats didàctiques:

1. Empresa i l'empresari
2. Clases d'empresa
3. Estratègia i desenvolupament empresarial
4. Direcció i organització de l'empresa.
5. Gestió dels recursos humans.
6. Àrea de producció.
7. Àrea de proveïment.
8. Àrea comercial. El màrqueting.
9. Estats financers de l'empresa i fiscalitat empresarial.
10. Anàlisi dels estats financers de l'empresa.
11. Àrea de finançament i inversió

A causa del volum que representen, les UD desenvolupades es troben en poder del professor.

CRITERIS D'AVALUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 55/99

BLOC 1. L'EMPRESA

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure i interpretar els diferents elements de l'empresa, les classes d'empreses, les funcions que duen a terme en l'economia i les diferents formes jurídiques que adopten i relacionar cada una de les formes jurídiques amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors i les exigències de capital.
 - 1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències de capital i les responsabilitats establertes per a cada tipus.
 - 1.2. Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre classificació de les empreses.
 - 1.3. Analitza, per a un determinat cas pràctic, els diferents criteris de classificació d'empreses: la naturalesa de l'activitat que desenvolupen, la dimensió que tenen, el nivell tecnològic que assoleixen, el tipus de mercat en el qual operen, la fórmula jurídica que adopten, el caràcter públic o privat que presenten.
2. Identificar i analitzar els trets principals de l'entorn en el qual l'empresa desenvolupa l'activitat i explicar, a partir d'aquests trets, les diferents estratègies i decisions adoptades i les possibles implicacions socials i mediambientals de l'activitat.
 - 2.1. Identifica els diferents tipus d'empreses i empresaris que actuen al propi entorn, així com la forma en què es relacionen amb el seu àmbit més proper.
 - 2.2. Analitza la relació entre empresa, societat i medi ambient. Valora els efectes, positius i negatius, de les actuacions de les empreses en els àmbits social i mediambiental.
 - 2.3. Analitza l'activitat de les empreses com a element dinamitzador i de progrés i valora el fet que creïn valor per a la societat i per als ciutadans.

BLOC 2. DESENVOLUPAMENT DE L'EMPRESA

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Identificar i analitzar les diferents estratègies de creixement i les decisions preses per les

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 56/99

empreses considerant les característiques del marc global en el qual actuen.

- 1.1. Descriu i analitza els diferents factors que determinen la localització i la dimensió d'una empresa i valora la transcendència futura per a l'empresa de les decisions preses.
- 1.2. Valora el creixement de l'empresa com a estratègia competitiva i relaciona les economies d'escala amb la dimensió òptima de l'empresa.
- 1.3. Explica i distingeix les estratègies d'especialització i diversificació.
- 1.4. Analitza les estratègies de creixement intern i extern a partir de supòsits concrets.
- 1.5. Examina el paper de les petites i mitjanes empreses al nostre país i valora les seves estratègies i formes d'actuar, així com els avantatges i els inconvenients que presenten.
- 1.6. Descriu les característiques i les estratègies de desenvolupament de l'empresa multinacional i valora la importància de la responsabilitat social i mediambiental.
- 1.7. Estudia i analitza l'impacte de la incorporació de la innovació i de les noves tecnologies en l'estratègia de l'empresa i el relaciona amb la capacitat per competir de forma global.
2. Analitzar la situació de les multinacionals i de les petites i mitjanes empreses espanyoles i de les Illes Balears en una economia global.

BLOC 3. ORGANITZACIÓ I DIRECCIÓ DE L'EMPRESA

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar la planificació, l'organització i la gestió dels recursos d'una empresa i valorar les possibles modificacions que s'han de dur a terme segons l'entorn en el qual desenvolupa l'activitat i els objectius plantejats.
 - 1.1. Reflexiona sobre la divisió tècnica de la feina en un context global d'interdependència econòmica i la valora.
 - 1.2. Descriu l'estructura organitzativa, l'estil de direcció, els canals d'informació i comunicació, el grau de participació en la presa de decisions i l'organització informal de l'empresa.
 - 1.3. Identifica la funció de cada una de les àrees d'activitat de l'empresa — aprovisionament, producció i comercialització, inversió i finançament, recursos humans i

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 57/99

administració— i la manera com s'interrelacionen.

1.4. Analitza l'organització de les empreses de l'entorn més proper, n'identifica els avantatges i els inconvenients, hi detecta els problemes que s'han de solucionar i descriu propostes de millora.

1.5. Aplica els seus coneixements a una organització concreta, hi detecta els problemes i proposa millores.

1.6. Valora la importància dels recursos humans en una empresa i analitza diferents maneres de gestionar-los i de relacionar la motivació amb la productivitat.

BLOC 4. LA FUNCIÓ PRODUCTIVA

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar diferents processos productius des de la perspectiva de l'eficiència i la productivitat i reconèixer la importància de l'R+D+I.

1.1. Elabora càlculs de la productivitat de diferents factors, interpreta els resultats obtinguts i coneix els mitjans i les alternatives de millora de la productivitat en una empresa.

1.2. Analitza i valora la relació existent entre la productivitat i els salaris dels treballadors.

1.3. Valora la relació entre el control d'inventaris i la productivitat i l'eficiència en una empresa.

1.4. Reflexiona sobre la importància, per a la societat i per a l'empresa, de la recerca i la innovació tecnològica en relació amb la competitivitat i el creixement.

2. Determinar l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa i calcular-ne el benefici i el llinar de rendibilitat a partir d'un supòsit plantejat.

2.1. Diferencia els ingressos i els costos generals d'una empresa, n'identifica el benefici o la pèrdua generats al llarg de l'exercici econòmic i aplica raonaments matemàtics per interpretar resultats.

2.2. Calcula els diferents tipus de costos, ingressos i beneficis d'una empresa i els representa gràficament.

2.3. Reconeix el llinar de vendes necessari per a la supervivència de l'empresa.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 58/99

2.4. Analitza els mètodes d'anàlisi cost-benefici i cost-efectivitat com a mètodes de mesurament i avaluació i com a ajuda per prendre decisions.

3. Descriure els conceptes fonamentals del cicle d'inventari i emprar els models de gestió.

3.1. Identifica els costos que genera el magatzem i resol casos pràctics sobre el cicle d'inventari.

3.2. Valora les existències al magatzem mitjançant diferents mètodes.

BLOC 5. LA FUNCIÓ COMERCIAL DE L'EMPRESA

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar les característiques del mercat i explicar, d'acord amb aquestes característiques, les polítiques de màrqueting aplicades per una empresa davant diferents situacions i objectius.

1.1. Caracteritza un mercat segons diferents variables, com per exemple el nombre de competidors i el producte venut.

1.2. Identifica, i adapta a cada cas concret, les diferents estratègies i enfocaments de màrqueting.

1.3. Interpreta i valora estratègies de màrqueting i incorpora a la valoració consideracions de caràcter ètic, social i ambiental.

1.4. Comprèn i explica les diferents fases i etapes de la recerca de mercats.

1.5. Aplica criteris i estratègies de segmentació de mercats a diferents casos pràctics.

1.6. Analitza i valora les oportunitats d'innovació i transformació amb el desenvolupament de la tecnologia més actual aplicada al màrqueting.

BLOC 6. LA INFORMACIÓ A L'EMPRESA

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Identificar les dades més rellevants del balanç i del compte de pèrdues i guanys, explicar-ne el significat, diagnosticar la situació a partir de la informació obtinguda i proposar mesures per millorar-la.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 59/99

- 1.1. Reconeix els diferents elements patrimonials i la funció que tenen assignada.
- 1.2. Identifica i gestiona correctament els béns, els drets i les obligacions de l'empresa en masses patrimonials.
- 1.3. Interpreta la correspondència entre inversions i el finançament d'aquestes.
- 1.4. Detecta, mitjançant la utilització de proporcions, possibles desajusts en l'equilibri patrimonial, la solvència i el palanquejament de l'empresa.
- 1.5. Proposa mesures correctores adequades en cas que es detectin desajusts.
- 1.6. Reconeix la importància del domini de les operacions matemàtiques i els procediments propis de les ciències socials com a eines que faciliten la solució de problemes empresarials.
- 1.7. Reconeix la conveniència d'un patrimoni equilibrat.
- 1.8. Valora la importància de la informació en la presa de decisions.
2. Reconèixer la importància de complir les obligacions fiscals i explicar els diferents impostos que afecten les empreses.
 - 2.1. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat i descriu el funcionament bàsic dels impostos i les principals diferències que hi ha entre aquests. Valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.

BLOC 7. LA FUNCIÓ FINANCERA

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Valorar diferents projectes d'inversió i justificar raonadament la selecció de l'alternativa més avantatjosa, i diferenciar les possibles fonts de finançament en un determinat supòsit i raonar l'elecció més adequada.
 - 1.1. Coneix i enumera els mètodes estàtics (termini de recuperació) i dinàmics (criteri del valor actual net i criteri de la taxa interna de rendibilitat) per seleccionar i valorar inversions.
 - 1.2. Explica les possibilitats de finançament de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada possibilitat i les implicacions que tenen en la marxa de l'empresa.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 60/99

- 1.3. Analitza, en un supòsit concret de finançament extern, les diferents opcions possibles, els costos que tenen i les variants d'amortització.
- 1.4. Analitza i avalua, a partir d'una necessitat concreta, les diferents possibilitats que tenen les empreses de recórrer al mercat financer.
- 1.5. Valora les fonts de finançament de l'empresa, tant externes com internes.
- 1.6. Analitza i descriu les opcions financeres que s'adapten millor a un cas concret de necessitat financera.
- 1.7. Aplica els coneixements tecnològics a l'anàlisi i a la resolució de supòsits.

DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DELS CONTINGUTS DEL CURS

- La matèria s'imparteix en sessions de 55 minuts a raó de 4 setmanals.
- La previsió de temporització per avaluacions és la següent (de tota manera, en la mesura que puc, considero el ritme d'aprenentatge particular dels alumnes, per evitar situacions d'ansietat en la realització de tasques, que obstaculitzin el procés d'aprenentatge i deteriorin l'ambient de l'aula):

1ª Avaluació:

1. Empresa i l'empresari
4. Direcció i organització de l'empresa.
3. Estratègia i desenvolupament empresarial
2. Clases d'empresa
5. Gestió dels recursos humans.

2ª Avaluació:

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 61/99

6. Àrea de producció.

7. Àrea de proveïment.

8. Àrea comercial. El màrqueting.

11. Àrea de finançament i inversió

3ª Avaluació:

9. Estats financers de l'empresa i fiscalitat empresarial.

10. Anàlisi dels estats financers de l'empresa.

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES I ACTIVITATS

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

La metodologia que s'hauria de seguir per impartir la matèria d'economia de l'empresa ha de tenir present el món econòmic i empresarial actual, i ha de fer constants referències a la realitat de les Illes Balears, sense oblidar-nos de donar-hi l'enfocament interdisciplinari que posi l'economia de l'empresa dins un context sociològic, polític i històric.

La diversitat d'alumnes i la varietat de continguts que s'han d'impartir aconsellen emprar una àmplia gamma d'estratègies didàctiques, que combinin les expositives i les d'indagació. El major o menor grau d'ajuda pedagògica del professor dependrà, en gran mesura, dels coneixements previs de l'alumne i del tipus de contingut que s'hagi de tractar.

Les estratègies expositives són útils per promoure aprenentatges significatius i consisteixen a presentar, oralment o per escrit, els continguts estructurats de forma clara i coherent i de manera que connectin amb els coneixements de partida dels alumnes. Aquestes estratègies serien adequades en la fase d'introducció de la matèria amb la finalitat d'oferir a l'alumne una visió global i integradora. Els esquemes i els mapes conceptuals són un recurs molt útil per als professors quan fan activitats expositives. Alguns dels continguts que es poden abordar amb estratègies expositives són els relatius al subsistema economicofinancer o a tècniques d'investigació comercial.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 62/99

Altres continguts de la matèria es poden aprendre mitjançant l'ús d'estratègies d'indagació. Aquests són els relacionats amb el marc extern de l'empresa, l'organització i la planificació empresarial. Les estratègies d'indagació plantegen a l'alumne situacions que l'estimulin a reflexionar i a posar en joc les seves idees, conceptes i formes d'explicar els fets econòmics. Mitjançant aquestes estratègies es possibilita que els alumnes s'aproximin a situacions reals noves i/o problemàtiques que els permetran aplicar coneixements ja adquirits per fer nous aprenentatges, així com la possibilitat d'oferir respostes creatives a la solució de problemes. Tot això contribueix a fomentar l'autonomia en la feina dels alumnes, així com a crear un clima d'interrelacions a l'aula. Hi ha una tipologia variada d'activitats que poden ser més o menys concretes o aplicables a situacions diferents. Les activitats d'ensenyament i aprenentatge que es duguin a terme amb els alumnes han de ser prèviament planificades i seqüenciades, s'han d'adaptar al tipus de contingut que es vol ensenyar i han de ser tan diverses com sigui possible perquè resultin més motivadores. Entre les possibles activitats que podem fer destacam les següents: els treballs monogràfics, les entrevistes i enquestes, l'anàlisi de situacions i la resolució de problemes, la lectura crítica i raonada de textos de naturalesa empresarial, l'aprenentatge cooperatiu, la utilització de programes de simulació per ordinador, els jocs de rol en què els estudiants poden situar-se davant un problema determinat amb una perspectiva i un punt de vista diferent del que els és habitual, les visites a empreses i institucions d'interès econòmic i social, l'elaboració d'un diccionari de termes empresarials...

Per tot això, la metodologia més adient és una metodologia oberta i flexible; oberta en el sentit de permetre modificar la programació durant el procés de posada en pràctica, i flexible per permetre adaptar l'ensenyament segons les característiques i el ritme d'aprenentatge (individualització) dels alumnes que componen la nostra aula, i preveure d'aquesta manera l'atenció a la diversitat.

Per tant, alguns exemples d'activitats/aprenentatge que es poden fer són les següents:

- realització de mapes conceptuals per part de l'alumnat.
- treballs monogràfics.
- entrevistes i enquestes.
- anàlisi de situacions i resolucions de problemes.
- el mètode de simulació d'un cas real o no, per reflexionar i debatre un tema.
- el mètode de projectes.
- visites a empreses i institucions d'interès econòmic i social.
- comentaris de texts de naturalesa econòmica.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 63/99

- elaboració d'un diccionari de termes econòmics, etc.

S'intentarà fomentar l'ús de les noves tecnologies per tal d'obtenir informació econòmica.

Per tant:

El desenvolupament de les classes es basarà en les explicacions del professor que cercaran claredat i senzillesa, s'intentarà en tot moment que l'alumnat participi activament i per això es faran constants al·lusions a l'actualitat econòmica, així mateix, s'exposaran el màxim possible d'exemples i situacions reals. Posteriorment es realitzaran activitats d'aprofundiment.

És fomentarà la utilització d'un vocabulari i terminologia adequats.

Òbviament, l'estudi i desenvolupament d'aquesta matèria es veurà influenciada per la prova de selectivitat.

Es faran, entre altres, les següents **ACTIVITATS**:

1. Comentaris d'articles i textos periodístics relacionats amb la matèria.
2. Exercicis pràctics sobre el que s'ha explicat.
3. Exposicions i debats.

AVALUACIÓ

Avaluació

L'avaluació és un dels instruments fonamentals del procés d'ensenyament-aprenentatge, mitjançant el qual es pretén valorar què passa a l'aula i per què passa, analitzant en cada moment les desviacions que es produeixen entre el que s'ha planificat o programat i la pràctica educativa.

El professor ha d'avaluar tant els aprenentatges dels alumnes com els processos d'ensenyament i la seva pràctica docent.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 64/99

Les activitats d'avaluació s'han de concebre com una continuació de les activitats d'aprenentatge que els alumnes han fet, per la qual cosa hi han d'estar connectades i no s'han de reduir a la realització d'unes proves determinades.

Les tècniques d'avaluació han de ser diverses, ja que han de permetre contemplar l'aprenentatge dels alumnes en tots els seus vessants.

En el procés general d'avaluació hem de preveure tres fases:

- Avaluació inicial, com a anàlisi dels coneixements previs dels alumnes abans de començar nous blocs de continguts. Aquests coneixements s'han de tenir en compte per planificar l'ajuda pedagògica que els permeti adquirir els nous continguts.
- Avaluació formativa, que s'ha de desenvolupar durant el curs i es va nodrint de la mateixa reflexió del docent sobre la seqüència ensenyament-aprenentatge. Així, ha d'anar modulant el nivell i la durada dedicada als diferents continguts i també ha de revisar i ajustar el nivell de les activitats.
- Pel que fa a l'avaluació sumatòria, es proposa un plantejament de diferents tipologies d'activitats a l'aula com a instrument de control dels aprenentatges dels alumnes basades, a banda dels resultats i l'evolució de les activitats formatives, en activitats que permetin una visió aplicada dels continguts a la resolució i la reflexió sobre casos i problemes, a l'elaboració de dossiers breus i a l'exposició i la defensa de projectes o altres propostes semblants. Aquests instruments permeten valorar el procés de maduració personal dels alumnes i respecte de la disciplina que, en definitiva, constitueix la base de la formació integral dels alumnes. És necessari, doncs, que les qüestions i les activitats que es plantegin suposin la interrelació de conceptes, l'aplicació a situacions reals, la interpretació de dades extrems de l'actualitat...

A més de les fases generals del procés d'avaluació, s'han de tenir en compte l'autoavaluació i l'avaluació cooperativa, especialment pel que fa a l'avaluació de la feina en equip, i aconseguir, d'aquesta manera, fer partícips els alumnes del seu propi procés d'aprenentatge.

Pel que fa a les tècniques i els instruments d'avaluació de l'alumnat es tindran en compte:

***QUÈ AVALUAR?:**

S'avaluarà el grau de progrés assolit pels alumnes en relació amb els objectius proposats, així com el procés d'ensenyament i aprenentatge.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 65/99

Els objectius didàctics, adaptats a les característiques del centre i al grup d'alumnes, concreten el que es pretén assolir amb els aprenentatges propis de la unitat didàctica.

COM AVALUAR?: el professor avaluarà:

1. EL TREBALL INDIVIDUAL I/O EN GRUP DELS ALUMNES. S'observarà i es revisarà el treball (activitats, apunts, ...) que hagin realitzat a classe i fora d'ella. Es pretén comprovar el seu progrés, avaluar l'hàbit de feina i el seu grau d'interès per la matèria.

Se proposarà als alumnes una sèrie de treballs que l'alumnat realitzarà durant tot el curs.

Es fomentarà també la recerca i lectura de notícies de la premsa diària per part dels alumnes, que hauran de relacionar amb els continguts estudiats durant el curs.

2. LA PARTICIPACIÓ A CLASSE. Es fomentarà i valorarà la participació de tots els alumnes en les sessions de classe, motivant-los perquè es plantegin dubtes, raonin i contestin a les preguntes formulades pel professor o altres companys de classe.

3. ELS EXÀMENS. Per cada avaluació es realitzaran dues proves específiques escrites d'avaluació o exàmens, en les quals s'intentarà que hi hagi diversificació entre els següents tipus de qüestions:

3.1. Les qüestions objectives. Es caracteritzen per exigir respostes curtes (una paraula o una frase, l'elecció d'una resposta entre varies, etc.). Permeten principalment avaluar la utilització adequada de termes per part dels alumnes, el reconeixement o identificació de conceptes, la identificació de relacions i connexions lògiques entre la informació, i fins i tot la identificació i valoració de mètodes o procediments.

3.2. Les qüestions objectives comentades. Es demana a l'alumne que comentari o justifiqui la seva resposta, el que ens permet comprovar el grau de comprensió assolit.

3.3. Les qüestions de definició de conceptes. Es demana a l'alumne que expressi un concepte i que proposi exemples que l'il·lustrin. Per evitar que s'estudiïn de memòria els conceptes, es demanarà als alumnes que s'expressin amb les seves paraules (emprant, però, la terminologia econòmica i empresarial adequada) i que posin exemples diferents als utilitzats durant el seu aprenentatge.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 66/99

3.4. Les qüestions basades en estudis de fets, casos o d'aproximació raonada a problemes econòmics. Els alumnes han de mostrar la seva comprensió dels conceptes estudiats i la seva capacitat per aplicar-los a altres casos i exemples. Aquests tipus de qüestions serveixen per avaluar els procediments, per això es demanarà als alumnes que facin una descripció del procés realitzat per l'elaboració d'un judici o d'una decisió que han pres sobre el cas o problema plantejat, que expliquin les raons que s'han tingut en compte, els valors i objectius en conflicte...

3.5. Les qüestions d'exposició temàtica. L'alumne ha de mostrar els seus coneixements i capacitats d'organització i expressió. Aquest tipus de qüestions permeten avaluar la capacitat per utilitzar una extensa informació i presentar-la de forma ordenada i coherent, per argumentar amb rigor lògic i amb fonamentació, per fer valoracions i judicis equilibrats, etc.

3.6 El maneig de diferents dades estadístiques per obtenir variacions percentuals, proporcions, així com l'elaboració de gràfics i la seva interpretació.

*QUAN AVALUAR?

L'avaluació del progrés dels alumnes es farà dia a dia, mitjançant la valoració dels resultats de les activitats, la seva atenció i participació a les classes.

El professor durà al dia un quadern de classe per recollir totes aquestes qüestions.

A l'hora de donar una única nota per cadascuna de les tres avaluacions se seguiran els criteris de qualificació indicats en les programacions.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 67/99

Instruments d'avaluació

- Observació: Actitud, responsabilitat, treball i esforç.
- Exàmens: Tipus test. De resposta curta / llarga. De comprensió, raonament, interpretació. Resolució de problemes.
- Treballs monogràfics. Petites investigacions.

AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

Al acabar cada avaluació el departament valorarà el procés d'ensenyament-aprenentatge a partir dels resultats acadèmics. Es tindran en compte els següents paràmetres:

1.- L'adequació dels objectius, continguts i criteris d'avaluació a les característiques i necessitats dels alumnes.

Incidència de l'avaluació inicial en els objectius i continguts programats.
Adequació dels continguts objectius plantejats
Adequació dels continguts curriculars explicats
Adequació dels criteris d'avaluació i qualificació.

2.- Els aprenentatges assolits per l'alumnat.

Grau de consecució dels objectius plantejats als alumnes.
Els alumnes han aconseguit els continguts mínims.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 68/99

3.- La programació i el seu desenvolupament i, en particular, les estratègies d'ensenyament, els procediments d'avaluació de l'alumnat, l'organització de l'aula i l'aprofitament dels recursos del centre.

Una vegada per trimestre es farà seguiment de les programacions. Es tindrà en compte l'adequació de les estratègies ensenyament/aprenentatge aplicades al grup i el desenvolupament de les activitats proposades a la Programació Didàctica. A partir dels resultats obtinguts, es farà un replantejament en la metodologia emprada.

4.-Al final de cada trimestres es farà una valoració oral dels resultats acadèmics per part del professor i dels seus alumnes. Permetrà el diàleg i la presa d'acords que beneficiïn el clima de l'aula i l'adquisició de coneixements.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ – PROMOCIÓ - RECUPERACIÓ

En tots els treballs, activitats i exàmens en què intervinguin els alumnes, hauran d'utilitzar una correcta expressió escrita i/o oral, no cometre faltes d'ortografia, fer un ús adequat del vocabulari econòmic i empresarial i realitzar una acurada presentació (ordre, claredat i netedat).

El professor emplenarà diàriament un quadern de notes on farà diferents anotacions:

- 1.- Els exàmens es puntuaran de 0 a 10 punts i se'n faran dos per avaluació.
- 2.- Es comentaran i corregiran les activitats, puntuant de 0 a 10 als alumnes, segons si han realitzat les activitats, les seves exposicions i conclusions.

A l'hora de donar una única nota, en cada avaluació, se seguirà el següent procediment:

*PRIMER: Es calcularà la mitjana aritmètica dels exàmens.

Després de la 3ª avaluació es farà un examen de recuperació per als alumnes que tinguin avaluacions pendents. Si un alumne no ha vingut a classe el dia de l'examen, sempre que ho justifiqui adequadament al professor, podrà i haurà de realitzar-lo un altre dia. En cas contrari, si no ho

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 69/99

justifica adequadament o no el fa, el no presentat a l'examen equivaldrà a zero punts. Aquesta mitjana constituirà un 80% de la nota d'avaluació.

*SEGON: L'alumnat haurà de realitzar obligatòriament, durant el curs, un resum dels temes teòrics que figuren a l'annex 1, **els quals poden variar durant el transcurs del curs, seguint les instruccions que ens donin en les reunions de selectivitat / Prova final de Batxillerat** (La no presentació d'aquests treballs implica suspendre l'avaluació):

*TERCER: S'avaluaran els resultats de les altres notes obtingudes durant l'avaluació (activitats, interès per la matèria, hàbit de feina, puntualitat en el lliurament, participació a classe, etc.). Aquesta mitjana constituirà un 20% de la nota d'avaluació.

*QUART: Es considerarà que l'alumne ha assolit els objectius de la matèria si obté una nota igual o superior a 5 punts a cada avaluació. Per determinar la nota final de juny es calcularà la mitjana aritmètica de les notes de la 1a, 2a i 3a avaluació. S'arrodonirà cap amunt a partir de X,75 en la nota final.

*CINQUÈ: Els alumnes que hagin obtingut en l'avaluació final de juny una nota inferior a 5 punts, hauran d'examinar-se en el mes de setembre de tots els continguts del curs.

*SISÈ: L'alumnat podrà realitzar un examen, al final de curs, en el qual s'inclourà la matèria de tot el curs. El professor ho valorarà de 0 a 1. Aquesta nota s'afegirà a la nota final de juny.

Altres qüestions

- En els exàmens en que s'hagin de fer operacions matemàtiques, els alumnes utilitzaran calculadora no programable.
- Quan s'utilitzin els ordinadors: el professor indicarà als alumnes les pàgines a visitar, quan un alumne estigui a una pàgina de Internet no indicada pel professor, se li descomptarà un punt a l'avaluació. Així mateix també es descomptarà un punt a l'avaluació quan l'alumne utilitzi qualsevol dispositiu mòbil (telèfon...) sense permís del professor. En cas que s'utilitzi a un examen la nota serà automàticament de zero. En cas de detectar-se a un alumne copiant, el seu examen serà automàticament de zero.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 70/99

Alumnes que canviïn de modalitat o itinerari. (alumnes matriculats a 2n, amb Economia de 1r pendent)

Es comentarà a l'alumnat implicat el següent:

1.- Activitats de reforç

- a) Continguts: Realització dels exercicis proposats a cada unitat del llibre de text.
- b) Dates de lliurament: A mesura que l'alumnat els faci el professor anirà les indicacions oportunes. En qualsevol cas els exercicis hauran d'estar fets abans dels exàmens corresponents.

2.- Exàmens.

- Es faran proves trimestrals amb l'objecte de poder mantenir un seguiment, així com una prova final, en el cas de què no es superi alguna avaluació.

a) Continguts:

1ª Avaluació:

- UD1: Economia. La ciència de les decisions.
- UD2: Creixement i organització.
- UD3: La producció.
- UD4: El mercat.
- UD5: Tipus de mercat.

2ª Avaluació:

- UD6: El mercat de treball.
- UD7: El paper de l'Estat.
- UD8: Indicadors i equilibri macroeconòmic.
- UD9: Las comptes de l'Estat.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 71/99

UD10: Els diners i la política monetària.

3ª Avaluació:

UD11: El sistema financer. La Borsa.

UD12: Comerç internacional.

UD13: Unió Europea i globalització.

UD14: Desequilibris de l'economia mundial.

b) Dates: Es farà una prova al final de cada trimestre amb l'objecte de poder mantenir un seguiment continuat, així com una prova final en el cas de què no es superi alguna avaluació.

3.- Instruments d'avaluació i criteris de qualificació

Com es valora cadascun dels instruments d'avaluació i com s'obté la nota final de cada avaluació i de la qualificació definitiva

Instruments d'avaluació:

- Observació: Actitud, responsabilitat, treball i esforç.

- Exàmens: Tipus test. De resposta curta / llarga. De comprensió, raonament, interpretació. Resolució de problemes.

Criteris de qualificació

Es considerarà que l'alumne ha assolit els objectius de la matèria si obté a cada avaluació una nota igual o superior a 5 punts. Per determinar la nota final de juny es calcularà la mitjana aritmètica de les notes de la 1a, 2a i 3a avaluació

MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS

Els criteris en la selecció de recursos didàctics i la forma d'utilitzar-los constitueixen un factor bàsic per afavorir una actuació docent coherent.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 72/99

És molt important fer una bona selecció de materials que siguin variats i suggerents, per afavorir la feina autònoma dels alumnes i l'ensenyament dels diferents tipus de continguts que s'han d'impartir.

Els llibres de text constitueixen un material útil per a la pràctica educativa; tanmateix, és convenient que es combinin amb altres materials de distintes característiques, com llibres de consulta, anuaris, publicacions especialitzades... La utilització d'aquests recursos requereix la creació d'una biblioteca d'aula que reuneixi aquesta diversitat de materials.

Un altre recurs molt valuós són els materials de feina preparats pel professor: apunts, esquemes o mapes conceptuals, qüestionaris breus, casos pràctics... Tot això requereix un esforç molt important del professor, però resulten molt útils perquè permeten l'aplicació dels continguts treballats, l'exploració de les idees prèvies...

El material audiovisual constitueix una bona ajuda per comprendre temes i conceptes complexos a partir de situacions. La utilització d'aquest recurs no s'ha de convertir en una simple visualització d'aquest material, sinó que ha d'anar precedida d'una introducció i s'ha de finalitzar amb unes conclusions.

Un altre recurs imprescindible és el suport constant de la premsa diària i l'especialitzada per afrontar els problemes empresarials d'actualitat amb els coneixements adquirits. La diversitat d'informació que se'ns presenta permet analitzar i contrastar informacions diferents o complementàries sobre els mateixos fets.

El llibre "Economia de l'Empresa", dels autors José Alfaro Giménez, Clara González i Montserrat Pina Massachs, de l'editorial McGraw-Hill (2016) serà el llibre de text recomanat als alumnes. Aquest llibre es completarà amb altres materials preparats pel professor: esquemes, qüestionaris, exercicis d'aplicació, etc.

El llibre està en català. La llengua utilitzada principalment és català. No obstant això s'empren les dues llengües.

La lectura i interpretació de texts, gràfiques i quadres de la premsa diària seran uns instruments habituals a l'aula i un hàbit que s'intentarà fomentar.

Es fomentarà també l'ús de les noves tecnologies per tal d'obtenir informació econòmica, com a instrument de consulta i aprofundiment

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació	MOD020201	
	Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 73/99

(Internet), i es fomentarà també la utilització de la biblioteca del centre, premsa, ràdio o televisió.

També es passarà als alumnes vídeos especialitzats de contingut purament econòmic, reportatges, pel·lícules o programes de televisió que siguin d'interès per entendre millor la matèria i poder establir un debat entre tota la classe i/o un comentari individual posterior.

S'utilitzaran:

- Ordinadors com a eina de recerca d'informació econòmica i com a instrument de consulta i aprofundiment (internet) / com a eina de tractament de la informació (informes escrits...).
- Canó – Pissarra digital, per fer explicacions al grup aula.

Altres materials que habitualment es consultaran seran:

- El Pla General Comptable Espanyol.
- El Codi de Comerç.
- La llei de les SA i SL.
- Convenis col·lectius de les Illes Balears...

B) Dependències específiques. Ordinadors / Internet.

Es consideraria convenient poder utilitzar ordinadors connectats a Internet, per impartir les classes d'Economia, durant, al menys, dues hores setmanals així com a una pissarra digital.

ANNEX 1. CONTINGUT PBAU 2018 I VINCULACIÓ AMB LA Orde ECD/1941/2016 de 22 de desembre

<i>Blocs</i>		<i>Continguts</i>
<i>1. L'empresa</i>		<i>Part teòrica:</i> <ul style="list-style-type: none">- L'empresa com a sistema i el seu entorn.- Classificació de les empreses segons la seva grandària, la seva activitat, la zona geogràfica on competeixi l'empresa, la destinació dels beneficis, la propietat del capital.- Objectius de l'empresa.- Marc jurídic, legislació mercantil.- Marcus, S.L: Quin tipus d'empresa és? Explica les característiques d'aquest tipus d'empresa. (societats anònimes, societats de responsabilitat limitada i empresari individual).- Responsabilitat social de l'empresa.
<i>2. Desenvolupament de l'empresa</i>		<i>Part teòrica:</i> <ul style="list-style-type: none">- Localització de l'empresa.- Formes de concentració d'empreses.- Les PIMES. Avantatges i inconvenients.- Les multinacionals.- Estratègies d'especialització i diversificació
<i>3. Organització i direcció de l'empresa</i>		<i>Part teòrica:</i> <ul style="list-style-type: none">- L'organització formal i informal en l'empresa (sense organigrames).

	<p><i>Part pràctica:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaboració d'un Balanç de Situació en masses patrimonials (veure annex 2). ▪ Elaboració d'un Compte de resultats (pèrdues i guanys) (veure annex 3). Es pot demanar l'impost sobre beneficis, sempre que es doni expressament a l'enunciat el percentatge d'aplicació o l'import. Si no es donen qualsevol d'aquestes dues dades s'entendrà que no s'ha de calcular impost sobre beneficis. ▪ Concepte, càlcul i interpretació del fons de maniobra, l'actiu no corrent, l'actiu corrent, el patrimoni net, el passiu no corrent i el passiu corrent. ▪ Anàlisi financera: càlcul i interpretació de les ràtios de tresoreria, liquiditat, garantia, disponibilitat, autonomia i qualitat del deute (veure annex 4).
<p><i>7. La funció financera</i></p>	<p><i>Part teòrica:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Recursos financers propis. - Recursos financers aliens a llarg termini. - Recursos financers aliens a curt termini. <p><i>Part pràctica:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Càlcul i interpretació del termini de recuperació. ▪ Càlcul i interpretació del valor actualitzat net (VAN). ▪ Càlcul i interpretació del taxa de rendiment intern (TIR). La TIR tindrà com a màxim 2 anys.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 76/99

FONAMENTS D'ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ 2n BTX

INTRODUCCIÓ

Finalitat de l'assignatura

La finalitat d'aquesta matèria és que l'alumne adquireixi una visió general dels aspectes pràctics del procés de creació i administració d'una empresa, a fi que pugui comprendre el funcionament de les organitzacions empresarials, en concret de les que afecten les Illes Balears, i veure com es relacionen amb l'entorn i que sigui conscient de la importància de l'ètica empresarial i de la responsabilitat social que comporta.

Alhora, ha de contribuir a fomentar diferents habilitats que es requereixen molt en el context actual, com l'esperit emprenedor, la creativitat i la capacitat d'innovació, així com la capacitat d'adaptar-se a l'entorn canviant en el qual ens movem. També s'hi treballa el procés de reflexió i la presa de decisions mitjançant projectes individuals o en grup. En aquest darrer cas, es pretén desenvolupar la capacitat de fer feina en equip, tenint en compte la comunicació i la participació de cada un dels membres. També es pretén sensibilitzar els estudiants perquè tenguin en compte, com a possible carrera professional, l'autoocupació, la creació de la seva pròpia empresa.

Atesa la importància que tenen les tecnologies de la informació i la comunicació en els processos de comunicació i informació de l'empresa, s'ensenya els alumnes a emprar diferents eines informàtiques i/o audiovisuals, tant per cercar informació com per comunicar-la.

L'assignatura de fonaments d'administració i gestió agrupa continguts sobre la gestió empresarial i contribueix a desenvolupar els objectius generals i les competències clau del batxillerat. Té un contingut multidisciplinari, ja que es relaciona amb altres matèries del batxillerat, com economia d'empresa, economia, matemàtiques i tecnologies de la informació i la comunicació, així com amb altres disciplines, com el dret mercantil, el laboral i el fiscal i la comptabilitat.

OBJECTIUS

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 77/99

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

Aquesta matèria contribueix a desenvolupar totes les **competències clau** del batxillerat.

Comunicació lingüística

L'alumne ha de saber utilitzar un llenguatge adequat a l'hora d'elaborar el projecte empresarial. En totes les activitats, és necessari dominar les eines del llenguatge oral i de l'escrit i el vocabulari específic del món empresarial.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

S'han de fer càlculs matemàtics i estadístics per analitzar la viabilitat del projecte.

Competència digital

S'utilitzen diferents eines informàtiques i audiovisuals per cercar informació i com a eines de comunicació, sobretot en l'exposició final del projecte.

Aprendre a aprendre

En el procés d'elaboració del projecte, l'alumne ha de fer recerca documental usant diferents eines, ha d'emprar diferents fonts d'informació i ha de desenvolupar la capacitat d'autoaprenentatge.

Competències socials i cíviques

Es desenvolupen en la feina en equip a partir del respecte als membres que en formen part i de les normes de convivència que s'hi estableixen. També s'ha de tenir en compte la responsabilitat social i ètica en els negocis en el desglossament del projecte empresarial.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 78/99

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

Fa referència a la capacitat de triar amb criteri propi, imaginar projectes i dur a terme les accions necessàries per desenvolupar les opcions i els plans personals, adquirir autonomia i responsabilitat en la presa de decisions i ser conscients de les conseqüències dels propis actes. Aquesta competència és molt present en aquesta assignatura, ja que és un dels objectius principals, i es manifesta a l'hora de posar en marxa idees, proposar-se objectius i planificar i dur a terme projectes.

Consciència i expressions culturals

Aquesta matèria també contribueix a desenvolupar aquesta competència, ja que s'ha de tenir en compte el context en el qual es desenvoluparà l'empresa pel fet que l'entorn l'afectarà i viceversa. A l'hora d'elaborar el projecte empresarial s'ha de tenir present el context, sobretot pel que fa als costums culturals de la societat de les Illes Balears.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Mitjançant la realització d'un projecte de creació d'una empresa, es pretén que l'alumne desenvolupi les seves destreses i habilitats (competències clau) perquè sigui capaç de transformar idees en projectes. Per tant, ha d'aplicar el conjunt de continguts d'aquesta matèria a l'objectiu d'assolir els estàndards d'aprenentatge establerts en l'apartat següent.

Els objectius propis d'aquesta matèria són els següents:

1. Obtenir una visió teoricopràctica del funcionament, les finalitats i les funcions d'una l'empresa.
2. Conèixer el procés de creació d'una empresa, així com les diferents formes jurídiques que pot adoptar.
3. Identificar les diferents àrees (d'aprovisionament, comercial i de màrqueting, de recursos humans i financera) que formen l'organització de l'empresa i els processos que duen a terme.
4. Aprendre a registrar comptablement les operacions bàsiques de l'empresa i conèixer les obligacions comptables.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 79/99

5. Comprendre la importància que tenen les noves tecnologies en els processos de comunicació i informació de l'empresa i aprendre a utilitzar diferents eines informàtiques i/o audiovisuals, tant per cercar informació com per comunicar-la.
6. Analitzar l'entorn balear, en concret les característiques de les empreses que operen a les Illes Balears.
7. Desenvolupar l'esperit emprenedor en els alumnes i fer que presentin una actitud proactiva. Incentivar la seva capacitat d'innovar i la seva creativitat perquè siguin capaços d'espavilar-se en un entorn canviant.
8. Dur a terme anàlisis i reflexions sobre diferents situacions per facilitar el procés de reflexió dels alumnes en les seves decisions futures.
9. Impulsar la feina en equip i fomentar el diàleg i la comunicació.
10. Complementar la matèria d'economia d'empresa del segon curs del batxillerat, ja que els seus continguts adquireixen, en aquesta assignatura, un sentit més funcional i pràctic.

Així mateix, la matèria contribueix a assolir alguns objectius generals del batxillerat, com ara:

- a) Adquirir consciència cívica i responsable per fomentar la coresponsabilitat en la construcció d'una societat més justa i equitativa mitjançant la realització de projectes de creació d'empreses socialment responsables.
- b) Consolidar la maduresa personal i social actuant de forma responsable i autònoma, amb esperit crític i aprenent a resoldre conflictes de forma pacífica durant l'elaboració del projecte.
- c) Fomentar la igualtat i evitar la discriminació de cap tipus incloent un pla de recursos humans equitatiu en el projecte empresarial.
- d) Consolidar els hàbits de lectura, estudi i disciplina per a l'aprenentatge i el desenvolupament personal, molt necessaris per elaborar un bon projecte empresarial.
- e) Dominar l'expressió oral i escrita, capacitat que es demostra en l'exposició pública del projecte empresarial.

CONTINGUNTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES.

2.

BLOC 1. INNOVACIÓ EMPRESARIAL. LA IDEA DE NEGOCI: EL PROJECTE D'EMPRESA
Continguts

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 80/99

La innovació: aplicació a l'empresa.
Factors de risc en la innovació empresarial.
Novetats tecnològiques: Internet i la internacionalització de l'empresa.
Els sectors de la producció.
Anàlisi del mercat: entorn, clients potencials i competència.
La figura de l'emprenedor. La iniciativa empresarial.
La idea de negoci i l'anàlisi de la viabilitat.
La planificació de la feina.
La feina en equip.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Relacionar els factors de la innovació empresarial amb l'activitat de creació d'empreses.
 - 1.1. *Identifica els diferents aspectes de la innovació empresarial i explica la rellevància que tenen en el desenvolupament econòmic i la creació d'ocupació.*
 - 1.2. *Reconeix diverses experiències d'innovació empresarial i analitza els elements de risc que suposen.*
 - 1.3. *Valora la importància de la tecnologia i d'Internet com a factors clau d'innovació i relaciona la innovació amb la internacionalització de l'empresa.*
2. Analitzar la informació econòmica del sector d'activitat empresarial en el qual se situarà l'empresa.
 - 2.1. *Analitza el sector empresarial en què es desenvolupa la idea de negoci.*
 - 2.2. *Duu a terme una anàlisi del mercat i de la competència per a la idea de negoci seleccionada.*
3. Seleccionar una idea de negoci i valorar i argumentar de forma tècnica l'elecció.
 - 3.1. *Explica les diferents perspectives de la figura de l'emprenedor des del punt de vista empresarial.*
 - 3.2. *Avalua les repercussions que suposa triar una idea de negoci.*
 - 3.3. *Analitza els avantatges i els inconvenients de diferents propostes d'idees de negoci que*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 81/99

es poden dur a terme.

3.4. Exposa els propis punts de vista, manté una actitud proactiva i desenvolupa la iniciativa emprenedora.

3.5. Fa feina en equip i manté una comunicació fluida amb els companys a fi de desenvolupar el projecte d'empresa.

BLOC 2. L'ORGANITZACIÓ INTERNA DE L'EMPRESA: FORMA JURÍDICA I RECURSOS

Continguts

Concepte d'*empresa* i objectius i funcions que té.

Responsabilitat social de l'empresa.

Classes d'empreses des de tots els punts de vista.

Avantatges i inconvenients de cada forma jurídica.

L'organització interna de l'empresa: organigrama i llocs de feina.

Recursos inicials necessaris per al funcionament de l'empresa.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar l'organització interna, la forma jurídica, la localització i els recursos necessaris de l'empresa i valorar les alternatives disponibles i els objectius marcats amb el projecte.

1.1. Reconeix els diferents objectius i finalitats de l'empresa i els relaciona amb la forma com està organitzada.

1.2. Reflexiona sobre el paper de la responsabilitat social corporativa i valora l'existència d'una ètica dels negocis

1.3. Proporciona arguments que justifiquen l'elecció de la forma jurídica i de la localització de l'empresa.

1.4. Comprèn la informació que proporciona l'organigrama d'una empresa i la importància de la descripció de les tasques i les funcions de cada lloc de feina.

1.5. Elabora una previsió dels recursos necessaris.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 82/99

BLOC 3. DOCUMENTACIÓ I TRÀMITS PER POSAR EN MARXA L'EMPRESA

Continguts

Tràmits per crear i posar en marxa l'empresa: tipus, llocs i terminis.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar els tràmits legals i les actuacions necessàries per crear l'empresa.
 - 1.1. *Identifica els diferents tràmits legals necessaris per posar en marxa un negoci i reconeix els organismes davant els quals s'han de dur a terme aquests tràmits.*
2. Gestionar la documentació necessària per posar en marxa una empresa.
 - 2.1. *Comprèn i sap dur a terme els tràmits fiscals, laborals i de la Seguretat Social i altres tràmits per posar en marxa una empresa.*
 - 2.2. *Valora la importància de complir els terminis legals per dur a terme els tràmits i crear el negoci.*

BLOC 4. EL PLA D'APROVISIONAMENT

Continguts

Objectius de la funció d'aprovisionament de l'empresa.

Els proveïdors: procés de recerca, avaluació i selecció.

Tècniques de negociació i comunicació.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Establir els objectius i les necessitats d'aprovisionament.
 - 1.1. *Dissenya una planificació de les necessitats d'aprovisionament de l'empresa.*
2. Dur a terme processos de selecció de proveïdors analitzant-ne les condicions tècniques.
 - 2.1. *Identifica els diferents tipus de documents utilitzats per intercanviar informació amb proveïdors.*
 - 2.2. *Utilitza diferents fonts, en línia o no, per cercar proveïdors.*
 - 2.3. *Relaciona i compara les diferents ofertes de proveïdors utilitzant diferents criteris de selecció i explica els avantatges i inconvenients de cada una.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 83/99

3. Planificar la gestió de les relacions amb els proveïdors aplicant tècniques de negociació i comunicació.

3.1. Coneix tècniques de negociació i comunicació.

3.2. Reconeix les diferents etapes en un procés de negociació de condicions d'aprovisionament.

BLOC 5. GESTIÓ COMERCIAL I DE MÀRQUETING A L'EMPRESA

Continguts

Procés de l'activitat comercial de l'empresa.

Perfil de clients.

Tècniques d'atenció al client.

Previsió de vendes.

El pla de màrqueting:

Productes i serveis de l'empresa. Gamma, línia, marca, diferenciació del producte.

Política de preus. Factors que influeixen en el preu i estratègies per determinar-lo.

Polítiques de promoció i comunicació.

Canals de distribució.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Desenvolupar la comercialització i el màrqueting dels productes o serveis de l'empresa.

1.1. Analitza el procés de comercialització dels productes o serveis de l'empresa.

1.2. Explica les característiques dels clients potencials de l'empresa i identifica el comportament dels competidors d'aquesta empresa.

1.3. Aplica processos de comunicació i habilitats socials en situacions d'atenció al client i en operacions comercials.

1.4. Fa una previsió de vendes a curt i a mitjà termini emprant un full de càlcul.

2. Fixar els preus de comercialització dels productes o serveis i comparar-los amb els de la competència.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 84/99

2.1. *Reflexiona sobre les diferents estratègies de preus que s'han de seguir tenint en compte les característiques del producte o servei i argumenta sobre l'establiment del preu de venda.*

3. Analitzar les polítiques de màrqueting aplicades a la gestió comercial.

3.1. *Elabora un pla de mitjans en què descriu les accions de promoció i publicitat per atreure els clients potencials, amb especial referència a les accions per a dispositius mòbils i Internet.*

3.2. *Valora i explica els diferents canals de distribució i venda que pot emprar l'empresa.*

BLOC 6. GESTIÓ DELS RECURSOS HUMANS

Continguts

Objectius i funcions de l'àrea de recursos humans.

Procés de selecció del personal.

El contracte de feina. Tipus.

Obligacions laborals de l'empresa.

Les nòmines.

Liquidació d'assegurances socials i IRPF.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Planificar la gestió dels recursos humans.

1.1. *Avalua les necessitats de l'empresa i analitza i descriu els llocs de feina.*

1.2. *Identifica les fonts de reclutament i les diferents fases del procés de selecció de personal.*

2. Gestionar la documentació que genera el procés de selecció de personal i de contractació i aplicar-hi les normes vigents.

2.1. *Analitza les formalitats i les diferents modalitats de documents de contractació i les aplica a l'empresa.*

2.2. *Identifica les subvencions i els incentius per a la contractació.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 85/99

2.3. *Reconeix les obligacions administratives de l'empresari davant la Seguretat Social.*

2.4. *Analitza els documents que provenen del procés de retribució del personal i les obligacions de pagaments.*

BLOC 7. GESTIÓ DE LA COMPTABILITAT DE L'EMPRESA

Continguts

El patrimoni: elements i masses patrimonials.

La metodologia comptable.

Els llibres comptables.

El Pla General de Comptabilitat.

Registre dels fets comptables.

El cicle comptable.

Les amortitzacions.

Procés de regularització i tancament de l'exercici.

Els comptes anuals.

Obligacions comptables i fiscals.

Registre comptable amb aplicacions informàtiques.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Comptabilitzar els fets comptables derivats de les operacions de l'empresa complint amb els criteris establerts en el Pla General de Comptabilitat (PGC).

1.1. *Maneja els elements patrimonials de l'empresa, valora la metodologia comptable i explica el paper dels llibres comptables.*

1.2. *Analitza i representa els principals fets comptables de l'empresa.*

1.3. *Comprèn el concepte d'amortització i en maneja el registre comptable.*

1.4. *Analitza les despeses i els ingressos i els assigna a l'exercici econòmic a què corresponen, amb independència de les dates de pagament o cobrament.*

1.5. *Comprèn el desenvolupament del cicle comptable, analitza el procés comptable de*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 86/99

tancament d'exercici i determina el resultat econòmic obtingut per l'empresa.

1.6. Analitza les obligacions comptables i fiscals i la documentació corresponent a la declaració-liquidació dels impostos.

1.7. Empra, a nivell bàsic, una aplicació informàtica de comptabilitat amb la qual duu a terme totes les operacions necessàries i presenta el procés comptable corresponent a un cicle econòmic.

BLOC 8. GESTIÓ DE LES NECESSITATS D'INVERSIÓ I FINANÇAMENT. VIABILITAT DE L'EMPRESA

Continguts

Viabilitat economicofinancera de l'empresa:

La inversió.

El finançament.

Viabilitat comercial.

Viabilitat mediambiental.

Anàlisi d'inversions.

Gestió de tresoreria: previsió de tresoreria i propostes de resolució de problemes.

Els intermediaris financers.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Determinar la inversió necessària i les necessitats financeres per a l'empresa i identificar les alternatives de finançament possibles.

1.1. *Elabora un pla d'inversions de l'empresa que inclou l'actiu no corrent i el corrent.*

1.2. *Analitza i selecciona les fonts de finançament de l'empresa.*

1.3. *Reconeix les necessitats de finançament de l'empresa.*

2. Analitzar i comprovar la viabilitat de l'empresa d'acord amb diferents tipus d'anàlisi.

2.1. *Determina i explica la viabilitat de l'empresa, tant pel que fa a l'aspecte econòmic i al financer com al comercial i al mediambiental.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 87/99

2.2. *Aplica mètodes de selecció d'inversions i analitza les inversions necessàries per posar en marxa l'empresa.*

2.3. *Elabora estats de previsió de tresoreria i explica diferents alternatives per resoldre problemes puntuals de tresoreria.*

3. Valorar i comprovar l'accés a les fonts de finançament per posar en marxa el negoci.

3.1. *Valora les fonts de finançament, el cost del finançament i els ajuts financers i les subvencions.*

3.2. *Comprèn el paper que exerceixen els intermediaris financers en l'activitat quotidiana de les empreses i en la societat actual.*

3.3. *Valora la importància, en el món empresarial, de complir dins termini els compromisos de pagament adquirits.*

BLOC 9. EXPOSICIÓ PÚBLICA DEL DESENVOLUPAMENT DE LA IDEA DE NEGOCI

Continguts

Tècniques de comunicació oral.

Eines informàtiques com a suport a la comunicació oral.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Exposar i comunicar públicament el projecte d'empresa.

1.1. *Empra habilitats comunicatives i tècniques per atreure l'atenció durant l'exposició pública del projecte d'empresa.*

2. Usar eines informàtiques com a suport a la comunicació i a la presentació del projecte.

2.1. *Empra eines informàtiques i audiovisuals atractives que ajuden a difondre el projecte de forma efectiva.*

A causa del volum que representen, les UD desenvolupades es troben en poder del professor.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 88/99

DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DELS CONTINGUTS DEL CURS

- La matèria s'imparteix en sessions de 55 minuts a raó de 4 setmanals.
- La previsió de temporització per avaluacions és la següent (de tota manera, en la mesura que puc, considero el ritme d'aprenentatge particular dels alumnes, per evitar situacions d'ansietat en la realització de tasques, que obstaculitzin el procés d'aprenentatge i deteriorin l'ambient de l'aula)

La temporalització de l'assignatura serà la següent:

1ª Avaluació:

- BLOC 1. INNOVACIÓ EMPRESARIAL. LA IDEA DE NEGOCI: EL PROJECTE D'EMPRESA
- BLOC 2. L'ORGANITZACIÓ INTERNA DE L'EMPRESA: FORMA JURÍDICA I RECURSOS
- BLOC 3. DOCUMENTACIÓ I TRÀMITS PER POSAR EN MARXA L'EMPRESA
- BLOC 4. EL PLA D'APROVISIONAMENT

2ª Avaluació:

- BLOC 5. GESTIÓ COMERCIAL I DE MÀRQUETING A L'EMPRESA
- BLOC 6. GESTIÓ DELS RECURSOS HUMANS
- BLOC 7. GESTIÓ DE LA COMPTABILITAT DE L'EMPRESA

3ª Avaluació:

- BLOC 8. GESTIÓ DE LES NECESSITATS D'INVERSIÓ I FINANÇAMENT. VIABILITAT DE L'EMPRESA
- BLOC 9. EXPOSICIÓ PÚBLICA DEL DESENVOLUPAMENT DE LA IDEA DE NEGOCI

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 89/99

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES I ACTIVITATS

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

Els continguts i els objectius propis d'aquesta matèria, majoritàriament de tipus procedimental, i la diversitat d'alumnes que hi ha a l'aula recomanen emprar metodologies molt dinàmiques i participatives. El professor no ha de caure en l'error d'impartir classes purament teòriques. El grau d'ajuda pedagògica que ha d'oferir el professor depèn, en bona part, dels coneixements previs de l'alumne i del tipus de contingut que s'hagi de tractar.

Per al desenvolupament i l'aprenentatge dels continguts de la matèria es proposen noves metodologies que fomenten l'autoaprenentatge i ajuden els estudiants a experimentar de primera mà els conceptes, la qual cosa s'aconsegueix, amb petits exemples, mitjançant l'aprenentatge per projectes, l'aprenentatge basat en problemes, l'aprenentatge cooperatiu, l'aprenentatge a partir de situacions de la vida real, la cessió a l'alumne del control del seu propi aprenentatge, el treball en xarxa, la feina en equip, etc.

Tot això es posa en pràctica mitjançant l'elaboració d'un projecte empresarial en grup emprant la metodologia pròpia de projectes. Amb aquesta metodologia, i utilitzant un enfocament interdisciplinari i estimulants la feina cooperativa, es pretén despertar la motivació de l'alumne. És una estratègia integral (holística) que, a més, té en compte els diferents estils d'aprenentatge. L'alumne aprèn a partir de noves idees, utilitza els coneixements que ja ha adquirit i investiga altres coneixements necessaris per elaborar el projecte.

A més, s'usen altres estratègies didàctiques de tipus expositiu per promoure aprenentatges significatius, les quals consisteixen a fer presentacions, de forma oral o escrita, amb l'objectiu d'augmentar les habilitats comunicatives. Es proposa que s'emprin diferents eines informàtiques i audiovisuals com a font d'informació i com a eina per comunicar el projecte elaborat.

Per tot això, la metodologia més adequada és una metodologia oberta i flexible; oberta en el sentit de permetre modificar la programació durant el procés de posada en pràctica, i flexible per permetre adaptar l'ensenyament al ritme d'aprenentatge individualitzat dels alumnes i preveure, d'aquesta manera, l'atenció a la diversitat.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 90/99

Mesures per facilitar l'aprenentatge significatiu de l'alumnat i la seva participació:

S'han de considerar els esquemes de coneixement que l'alumnat té. Abans d'introduir nous continguts s'ha d'aclarir què sap l'alumnat en relació amb allò que es vol ensenyar (avaluació inicial). La significativitat de l'aprenentatge es refereix a la possibilitat d'establir vincles entre el que cal aprendre (el nou contingut) i el que ja se sap. Per facilitar aquestes relacions cal aprofitar la informació de l'economia real: molts de temes econòmics formen part del llenguatge habitual dels mitjans de comunicació i per tant no són desconeguts per a l'alumnat; ara bé, sovint els sol conèixer de forma imprecisa o de vegades errònia, sense capacitat per establir relacions. Per aquest motiu, les activitats que comparen allò que l'alumne/a coneix amb problemes i situacions reals, constitueixen un recurs important i engrescador per a la construcció de nous aprenentatges significatius.

S'ha d'afavorir el desenvolupament mental dels alumnes amb activitats suggeridores que tinguin necessitat de reflexionar, plantejar-se interrogants i prendre decisions.

La varietat de continguts i la diversitat de l'alumnat fa que sigui aconsellable utilitzar una àmplia gamma d'estratègies didàctiques, que combinin les de més pes expositiu amb les d'indagació. En conseqüència una opció metodològica variada proporciona a l'alumnat més eines per enfrontar-se a una realitat complexa i variada.

Les estratègies expositives consisteixen a presentar, de forma oral o escrita, els continguts estructurats de forma clara i coherent i de forma que connectin amb els coneixements de partida de l'alumnat. Aquestes estratègies són adequades en la fase d'introducció de la matèria amb la finalitat d'oferir a l'alumne una visió global i integradora. Els esquemes i mapes conceptuals són un recurs molt útil quan es realitzen activitats expositives.

Les activitats d'indagació requereixen la utilització de tècniques d'investigació i indagació per part de l'alumnat, i ofereixen un protagonisme més gran a la construcció de l'aprenentatge. Alguns exemples d'activitats/aprenentatge que es poden fer són les següents:

- realització de mapes conceptuals per part de l'alumnat.
- treballs monogràfics.
- entrevistes i enquestes.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 91/99

- anàlisi de situacions i resolucions de problemes.
- el mètode de simulació d'un cas real o no, per reflexionar i debatre un tema.
- el mètode de projectes.
- visites a empreses i institucions d'interès econòmic i social.
- comentaris de texts de naturalesa econòmica.
- elaboració d'un diccionari de termes econòmics, etc.

S'intentarà fomentar l'ús de les noves tecnologies per tal d'obtenir informació econòmica.

Per tant:

El desenvolupament de les classes es basarà en les explicacions del professor que cercaran claredat i senzillesa, s'intentarà en tot moment que l'alumnat participi activament i per això es faran constants al·lusions a l'actualitat econòmica, així mateix, s'exposaran el màxim possible d'exemples i situacions reals. Posteriorment es realitzaran activitats d'aprofundiment. És fomentarà la utilització d'un vocabulari i terminologia adequats.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 92/99

Es faran, entre altres, les següents **ACTIVITATS**:

1. **Aprofitant Internet, cada dia s'invertiran uns minuts en llegir, comentar i interpretar les notícies econòmiques d'actualitat.**
2. Exercicis pràctics sobre el que s'ha explicat.
3. Es proposaran a l'alumnat una sèrie de **treballs d'empresa i actualitat**, com per exemple els següents, fets per alumnes de cursos anteriors, els quals poden servir com a referència i orientació:
 - **Situació actual i perspectives d'una empresa menorquina:**
 - o Pastelería Sandra SL
 - o Es Sabater.
 - o Mi salón peluqueros SL
 - o Todo villas (manteniment de xalets).
 - o Nautic Center Menorca.
 - o Inmobiliaria Ranidium SL.
 - o Pons Quintana.
 - o Comunicaciones Menorca. Locutori i comunicacions amb ordinadors.
 - o Excursions amb vaixell.
 - **Creació d'empreses fictícies:**
 - o Degusta con gusto catering (preparación de celebracions y eventos).
 - o Gust menorquí (botiga dedicada a la venda de productes fets a Menorca com formatges, vins, sobrassades...)
 - o Bocateria.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 93/99

- o Azzouzis (Tienda que importa vestidos para bodes o fiestas árabes).
- o Productora de material audiovisual (edición de vídeos, fotografías...).
- o Botiga de material de dibuix.
- o Azura (Agencia de ayuda al ciudadano que ayudaba a mejorar el humor de la gente y a solucionar sus problemas...).
- o Empresa de diseño de interiores de casas.
- o Restaurante de comida libanesa.
- o Alquiler y construcción de un chalet para alquilar turístico.

- **Altres:**

- o Kraft – Nueva Rumasa, Ikea, Nintendo, Ryanair, Inditex, Air bnb,
- o Energies renovables. Quin preu tenen? Taula comparativa amb les centrals nuclears.
- o Estudi del sistema sanitari de Estats Units i la seva comparació amb el d'e España i altres països.
- o Estudi de les prestacions que dona l'Estat por atur, Jubilació, etc.
- o Impuestos y salarios en Emiratos Arabes. Petroleo.
- o Hackers en la economia.
- o Bitcoin
- o Banco Malo. Sareb.
- o Suspensió de pagaments de l'empresa Fagor.
- o Nou sistema de tributació per Mòduls per part de les empreses.
- o Tipus de finançament per part de les empreses (bons, obligacions...)
- o Oligopolis a Espanya: Electricitat, telefonia mòbil, llet...
- o La crisis a Espanya.

Aquests treballs s'exposaran **oralment** davant de tots els alumnes i es realitzaran **trimestralment**.

4. Exposicions i debats.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 94/99

5. S'intentarà, en la mesura del possible, veure alguna pel·lícula de contingut econòmic, de la qual es realitzarà després el corresponent comentari.

AVALUACIÓ

L'avaluació és un dels instruments fonamentals del procés d'ensenyament-aprenentatge, mitjançant el qual es pretén valorar què passa a l'aula i per què passa, analitzant en cada moment les desviacions que es produeixen entre el que s'ha planificat o programat i la pràctica educativa.

El professor ha d'avaluar tant els aprenentatges dels alumnes com els processos d'ensenyament i la seva pràctica docent.

Les activitats d'avaluació s'han de concebre com una continuació de les activitats d'aprenentatge que els alumnes han fet, per la qual cosa hi han d'estar connectades i no s'han de reduir a la realització d'unes proves determinades.

Les tècniques d'avaluació han de ser diverses, ja que han de permetre contemplar l'aprenentatge dels alumnes en tots els seus vessants.

L'avaluació passa per tres fases: l'avaluació inicial, entesa com l'anàlisi dels coneixements previs de l'alumne, que s'ha de tenir en compte en la planificació; l'avaluació formativa, que es desenvolupa durant tot el curs i és objecte de la reflexió i la revisió del docent, i l'avaluació sumatòria, en què s'han de programar activitats que permetin al docent valorar els progressos de l'alumne i el seu procés de maduració personal al final del període.

També es recomana emprar l'autoavaluació i l'avaluació cooperativa, sobretot per avaluar la feina en equip i aconseguir, en l'avaluació, fer partícips els alumnes del seu propi procés d'aprenentatge, a fi que siguin conscients de les seves fortaleses i debilitats i desenvolupin la seva capacitat d'autocrítica.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 95/99

Instruments d'avaluació

- Observació: Actitud, responsabilitat, treball i esforç.
- Exàmens: Tipus test. De resposta curta / llarga. De comprensió, raonament, interpretació. Resolució de problemes.
- Treballs monogràfics. Petites investigacions i la seva exposició oral.

AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

Al acabar cada avaluació el departament valorarà el procés d'ensenyament-aprenentatge a partir dels resultats acadèmics. Es tindran en compte els següents paràmetres:

1.- L'adequació dels objectius, continguts i criteris d'avaluació a les característiques i necessitats dels alumnes.

Incidència de l'avaluació inicial en els objectius i continguts programats.
Adequació dels continguts objectius plantejats
Adequació dels continguts curriculars explicats
Adequació dels criteris d'avaluació i qualificació.

2.- Els aprenentatges assolits per l'alumnat.

Grau de consecució dels objectius plantejats als alumnes.
Els alumnes han aconseguit els continguts mínims.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 96/99

3.- La programació i el seu desenvolupament i, en particular, les estratègies d'ensenyament, els procediments d'avaluació de l'alumnat, l'organització de l'aula i l'aprofitament dels recursos del centre.

Una vegada per trimestre es farà seguiment de les programacions. Es tindrà en compte l'adequació de les estratègies ensenyament/aprenentatge aplicades al grup i el desenvolupament de les activitats proposades a la Programació Didàctica. A partir dels resultats obtinguts, es farà un replantejament en la metodologia emprada.

4.-Al final de cada trimestres es farà una valoració oral dels resultats acadèmics per part del professor i dels seus alumnes. Permetrà el diàleg i la presa d'acords que beneficiïn el clima de l'aula i l'adquisició de coneixements.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ – PROMOCIÓ - RECUPERACIÓ

En tots els treballs, activitats i exàmens en què intervinguin els alumnes, hauran d'utilitzar una correcta expressió escrita i/o oral, no cometre faltes d'ortografia, fer un ús adequat del vocabulari econòmic i empresarial i realitzar una acurada presentació (ordre, claredat i netedat).

El professor emplenarà diàriament un quadern de notes on farà diferents anotacions:

- 1.- Els exàmens es puntuaran de 0 a 10 punts i se'n faran dos per avaluació.
- 2.- S'avaluaran els treballs proposats a classe/casa de 0 a 10.
- 3.- Es comentaran i corregiran les activitats, puntuant de 0 a 10 als alumnes, segons si han realitzat les activitats, les seves exposicions i conclusions.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 97/99

A l'hora de donar una única nota, en cada avaluació, se seguirà el següent procediment:

Es calcularà la mitjana aritmètica dels exàmens.

Després de la 3ª avaluació es farà un examen de recuperació per als alumnes que tinguin avaluacions pendents. Si un alumne no ha vingut a classe el dia de l'examen, sempre que ho justifiqui adequadament al professor, podrà i haurà de realitzar-lo un altre dia. En cas contrari, si no ho justifica adequadament o no el fa, el no presentat a l'examen equivaldrà a zero punts.

- Aquesta mitjana constituirà un 75% de la nota d'avaluació.
- S'avaluaran els resultats de les altres notes obtinguts durant l'avaluació (per la realització de la simulació, activitats, interès per la matèria, hàbit de feina, puntualitat en el lliurament, participació a classe, etc.). Aquesta mitjana constituirà un 25% de la nota d'avaluació.

Es considerarà que l'alumne ha assolit els objectius de la matèria si obté una nota igual o superior a 5 punts a cada avaluació. Per determinar la nota final de juny es calcularà la mitjana aritmètica de les notes de la 1a, 2a i 3a avaluació. S'arrodonirà cap amunt a partir de X,75 en la nota final.

Els alumnes que hagin obtingut en l'avaluació final de juny una nota inferior a 5 punts, hauran d'examinar-se en el mes de setembre de tots els continguts del curs.

Altres qüestions

- En els exàmens en que s'hagin de fer operacions matemàtiques, els alumnes utilitzaran calculadora no programable.
- Quan s'utilitzin els ordinadors: el professor indicarà als alumnes les pàgines a visitar, quan un alumne estigui a una pàgina de Internet no indicada pel professor, se li descomptarà un punt a l'avaluació. Així mateix també es descomptarà un punt a l'avaluació quan l'alumne utilitzi qualsevol dispositiu mòbil (telèfon...) sense permís del professor. En cas que s'utilitzi a un examen la nota serà automàticament de zero. En cas de detectar-se a un alumne copiant, el seu examen serà automàticament de zero.
- **Els exàmens es poden substituir, en cas de que ho consideri el professor, per treballs monogràfics específics realitzats individualment o en petits grups pels alumnes, exposats oralment davant tota la classe, i seran avaluats com a exàmens.** (Es donaran propostes i es veuran treballs fets els anys anteriors tal i com es comenta a l'apartat d'activitats de la programació didàctica).

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 98/99

MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS

Els criteris en la selecció de recursos didàctics i la forma d'utilitzar-los constitueixen un factor bàsic per afavorir una actuació docent coherent. És molt important fer una bona selecció de materials que siguin variats i suggerents, per afavorir la feina autònoma dels alumnes i l'ensenyament dels diferents tipus de continguts que s'han d'impartir.

Els recursos didàctics juguen un paper fonamental en aquesta assignatura, tenint en compte les característiques de la metodologia. La metodologia activa, i les propostes didàctiques basades en l'experiència i en entorns reals que la fan possible, necessita uns recursos didàctics que superin definitivament les propostes tradicionals, com els llibres de text, i altres recursos de caràcter més tancat. És imprescindible, per tant, que hi hagi una coherència entre la metodologia i els recursos utilitzats.

El professor ha de dissenyar recursos que ajudin a adquirir les competències i a assolir els objectius establerts en aquest currículum. És molt important potenciar l'ús de les noves tecnologies, les eines digitals i audiovisuals i Internet. També s'han d'emprar espais virtuals que facilitin l'autoaprenentatge dels alumnes, com les aules virtuals (aprenentatge electrònic).

El professor prepararà el material per a l'elaboració de les diferents unitats didàctiques (apunts, esquemes, qüestionaris, exercicis d'aplicació...) i es lliurarà als alumnes.

La llengua utilitzada serà tant el català com el castellà.

La lectura i interpretació de texts, gràfics i quadres de la premsa diària seran uns instruments habituals a l'aula i un hàbit que s'intentarà fomentar.

Es fomentarà també l'ús de les noves tecnologies per tal d'obtenir informació econòmica, com a instrument de consulta i aprofundiment (Internet), i es fomentarà també la utilització de la biblioteca del centre, premsa, ràdio o televisió

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data:	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020201	
	PR0202 Programació Programació Departament didàctic		REV 3	Pàg. 99/99

També es passarà als alumnes vídeos especialitzats de contingut purament econòmic, reportatges, pel·lícules o programes de televisió que siguin d'interès per entendre millor la matèria i poder establir un debat entre tota la classe i/o un comentari individual posterior.

S'utilitzaran:

1. Ordinadors com a eina de recerca d'informació econòmica i com a instrument de consulta i aprofundiment (internet) / com a eina de tractament de la informació (informes escrits...).
2. Canó – Pissarra digital, per fer explicacions al grup aula.

Altres materials que també es podran emprar és el següent:

- Fundamentos de administración y gestión. Mc Graw Hill. Fco. Pinilla Mas. 2017.
- El Pla General Comptable Espanyol.
- El Codi de Comerç.
- La llei de les SA i SL.
- El programa PADRE per fer la declaració de l'IRPF.
- El programa de comptabilitat CONTASOL.

A) Dependències específiques. Ordinadors / Internet.

Es considera necessari poder utilitzar ordinadors connectats a internet, per impartir les classes de Fonaments d'Administració i Gestió, durant, les quatre hores setmanals així com a una pissarra digital.